ПА ЛІНІІ НАСТАЎНІК — ВЁСКА

Роля настаўніка ў вёсцы значна шырэйшая, чым толькі, як можа здавацца, выхоўванне дзяцей і ўлажэнне адпаведнага запасу ведаў у іх галовы. Настаўнік — гэта таксама член вясковага грамадства, часта ініцыятар добрых спраў, свой чалавек, які ўмее дапамагчы, умее падказаць найлепшы выхад у канкрэтнай сітуацыі.

Але настаўнік зможа выконваць гэту пачэсную ролю толькі тады, калі сам будзе адчуваць сябе членам гэтага грамадства, калі тут жыве і думае працаваць не адзін год. Таму наша дзяржава ў апошні час і прысвячае столькі ўвагі кватэрам для настаўнікаў.

Настаўнікі, якія жывуць справамі вёскі, часта ўваходзяць у розныя вясковыя арганізацыі, становяцца іх кіраўнікамі, што дае несумненную карысць і ім асабіста і асабліва вёсцы.

Вось у Дашах, напрыклад, вельмі папулярны сярод насельніцтва гурток вясковых гаспадынь. Гэтая вельмі канкрэтна дзейнічаючая арганізацыя галоўным сваім заданнем лічыць дапамагаць жанчыне ў яе штодзённых хатніх абавязках — выхоўванні дзяцей, вядзенні дому, прыбіранні, гатаванні і ў многіх іншых непералічаных будзённых справах.

Дык вось настаўніцы, адчуваючы сябе паўнапраўнымі членамі вясковага грамадства, узялі на сябе ініцыятыву працы гуртка. Старшынёй КГВ была выбрана настаўніца Валянціна Рашчэнка, жонка дырэктара школы. Сам дырэктар нямала працы ўклаў у справы гуртка і лічыцца ў жанчын неафіцыяльным (бо мужчына) членам.

Ужо некалькі год у школе па ініцыятыве настаўнікаў арганізуецца дзяцінец. Дзеці ў час найгоршых палявых работ знаходзяцца ў дзяцінцы пад апекай настаўніц, атрымоўваюць абед і прывучаюцца да калектыўнага жыцця. Жанчыны вёскі вельмі задаволены апекай. Аддавалі ў дзяцінец нават двухгадовых малятак, верачы, што дзіця будзе добра дагледжана. Усе жыхары вёскі вельмі хацелі, каб дзяцінец у Дашах быў ператвораны ў прадшколле і працаваў круглы год. Думаю, што гэта справа вельмі важная як для дарослых жыхароў вёскі, так і для саміх дзяцей, і павінна быць вырашана з карысцю для вёскі. Дзяцей сабралася б шмат (летам збіралася каля сарака), ёсць каму весці дзяцінец, а асаблівую ролю прадшколле адыграла б у падрыхтоўцы шасцігодкаў да школы, да калектыўнай працы, выпрацоўвала б у іх адвагу, бо і гэта вельмі важная справа для вясковага дзіцяці.

Гуртку вясковых гаспадынь добра дапамагае сельскагаспадарчы гурток. Вось тут і паяўляецца супрацоўніцтва жонак і мужоў на грамадскай ніве. Патрэбны быў жанчынам трактар, каб прывезці зямлі і загаспадарыць інспекты — гурткоўцы прыслалі трактар. А калі ў супольным агародзе вырасла найлепшая ў вёсцы расада, жанчыны прадалі яе, а за заробленыя грошы, абмеркаваўшы гэта дакладна, купілі сокавіроўку для агульнага карыстання. Агародніна з супольнага агарода ішла летам на харчаванне дзяцей у дзяцінцы. Сельгасгурток таксама не хацеў быць горшым і купіў для дзяцінца кухонныя шафы. Вясной дзяцінец атрымае абсталяванне для пляцоўкі гульняў.

Жанчыны ў сваім гуртку вучацца, як лепш весці хатнюю гаспадарку, гадуюць куранят, арганізуюць розныя курсы, рэгулярна чытаюць журнал «Гаспадыня» і іншыя часопісы.

Настаўнікі ўключаюцца і ў іншыя справы вёскі. Вось ужо трэці год арганізуюцца курсы асветы для дарослых. І былыя дзеці і дарослыя вучні вынеслі са школы вялікую ўдзячнасць да школы і настаўнікаў. Яны не забываюць пра школу, нават калі пайшлі далей у свет. Дырэктар школы з гонарам паказвае тоўсты альбом віншавальных паштовак ад былых сваіх вучняў. Альбом гэты — адна з тых дробных крупінак радасці, якія дае настаўнікам іх цяжкая штодзённая праца.

А цяжкасці і клопаты ў настаўніцкім жыцці здараюцца, на жаль, значна часцей, чым радасці. Не будзем сёння ўнікаць у педагагічныя справы. З імі дашаўскія настаўнікі і самі нядрэнна спраўляюцца. Нязноснымі ім здаюцца клопаты адміністрацыйнага характару.

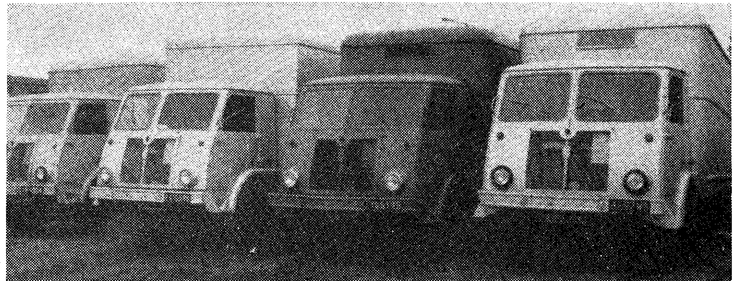
Тры гады назад школа атрымала новы дадатковы будынак. Цешыліся нас-

Працяг на стар. 4

Ніва
ТЫДНЁВІК ГП БГКТ
№ 50 (876) ГОД XVII БЕЛАСТОК 10 СНЕЖНЯ 1972 г. ЦАНА 60 гр.

ПОМ на вёсцы

«Старыя»-халадзільнікі, гатовыя для далейшай эксплуатацыі.

Тут капітальны рамонт праходзяць восі і калёсы.

«Урсус» С-4011» з МБМ у Кленіках на «лячэнні».

Было гэта яшчэ ў пачатку верасня. Гутарыў я з гаспадарамі аб працы нараўскага ПОМ-у. Адразу сабе падумаў, што ў адрас нараўскага ПОМ-у пачую шмат крытычных заўваг. І не таму, што быццам бы тут працуюць горшыя людзі. Мне здавалася, што нараўскі ПОМ для гэтага мае аб'ектыўныя прычыны: тут асяроддзе тыпова вясковае, ды і ад грамадскіх цэнтраў з чыгункамі вельмі далёка. Аднак крытычных заўваг не было... Наадварот, гаспадары з Вялікіх Тынявіч гаварылі, што «хлопцы з ПОМ-у гэта свае людзі, і ў часе жніў рамонту не трэба было доўга чакаць».

У пачатку лістапада г.г. я наведаў нараўскі ПОМ. Тое, што я тут пачуў і ўбачыў, прыемна расчаравала мяне.

Нараўскі ПОМ гэта найвялікшае прадпрыемства калісь горада, а зараз вёскі Нарва. Мае ён свой філіял у горадзе Гайнаўка. Зараз працуе тут 220 чалавек. Для жыхароў Нарвы, якія не маюць зямлі, гэта дабрадзейства, даючае працу на месцы жыхарства. Дабрадзействам з'яўляецца ПОМ і для гаспадароў.

Асноўнае заданне ПОМ-у — рамонт сельскагаспадарчых машын і падрыхтоўка механізатараў для сельгасгурткоў. Пад сваёю апекаю мае таксама 6 сельскагаспадарчых кааператываў. Гэта многа, але такая шырокая дзейнасць мае добрыя вынікі. Паводле слоў дырэктара, у мінулым сезоне сітуацыя была намнога лепшая, таму што кадры ў сельгасгуртках і кааператывах лепшыя. Дбаюць тут і пра кваліфікацыі сваіх працаўнікоў. Кожны год на спецыяльных курсах павышаюць свае кваліфі-

Працяг на стар. 4

МАЛАНКАВЫ КОНКУРС

Выбіраем імя бельскаму хору

По просьбе бельскага хору БГКТ аб'яўляем маланкавы конкурс на названне для гэтага заслужанага калектыву. Прапановы шліце ў нашу рэдакцыю. Колькасць прапаноў неабмежавана. Тэрмін дасылання прапаноў — да 15.XII.72 г. Для ўдзельнікаў конкурсу ГП БГКТ падрыхтавала кніжныя ўзнагароды.

У Рыбалах узбунтаваліся.

— У нас вёска амаль, як горад, — даказвалі прадстаўнікам павятовай улады. — Мы ад сябе гміны не выпусцім. Да Храбалоў не пойдзем!

— Зразумейце, — тлумачылі ім, — што мы не можам утварыць гміны і ў вас і ў Храбалах! Храбалам і тамашнім вёскам значна цяжэй было б да вас даязджаць. Ды ў Храбалах існуе ўжо мураваны будынак як найбольш адпаведны на сядзібу гміннага ўпраўлення.

— Тады хай нас ужо лепш далучаць да Заблудаўскай гміны ў Беластоцкім павеце!

— Што вы на тое, таварыш сакратар? — пытаю ў магістра Сцяпана Нікіцюка, сакратара прэзідыума ПРН у Бельску.

— Мы пратэставаць не будзем, — заяўляе ён і раскладае на стале карту Бельскага павету. — Вось рыбалаўская грамада, — паказвае. — Яна быццам даклеена да нашага павету.

На шляху ў гміну

Сапраўды, вёскі Рэпнікі, Паўлы, Войшкі, Канюкі, Рыбалы, якія прыналежаць да Рыбалаўскай грамады, аддзяляе ад Бельскага павету многаводная Нараў, а шырокая шаша, па якой што некалькі мінут імчацца блакітныя аўтобусы, як страла, накіроўваецца ў Заблудаў і далей — у ваяводскі Беласток.

— Хай сабе адыходзяць, — паўтарае сакратар. — У эканамічным сэнсе гэтая грамада таксама нам надта ж вялікага гонару не прыносіла. Землі там слабыя, ураджай невысокі.

— Ці многа маеце падобных праблем у сувязі з укараненнем прапановы партыі аб новым адміністрацыйным падзеле і ўстанаўленні гмінных упраўленняў?

— Цяжка сабе ўявіць, каб гэтых клопатаў не было, — сцвярджае кіраўнік арганізацыйна-праўнага аддзела павятовай рады Мікалай Сідарук, які дагэтуль прыслухоўваўся да нашай гутаркі. — Мы ж па сутнасці грунтоўна перабудоўваем цэлую арганізацыйную структуру мясцовай улады. Дагэтуль у Бельскім павеце дзейнічала 18 прэзідыумаў ГРН і дзве гарадскія рады. Цяпер будзе толькі 7 гмін: у Бельску, Боцьках, Бранску, Храбалах, Орлі, Рудцы і Вышках.

— У сваіх намаганнях, — дадае сакратар, — мы перш за ўсё кіраваліся тым, каб узмоцніць аўтарытэт гміннай улады, каб з гміны зрабіць самастойную гаспадарча-грамадскую адзінку. А клопаты? Без турбот у працы не бывае. Вось вёска Сабятына, якая дагэтуль знаходзілася ў межах Бельскага павету, мае адыйсці да Мілейчыцкай гміны Сямяціцкага павету. Не ўсім, вядома, гэта спадабалася. Знайшліся аж 24 гаспадары, якія напісалі скаргу ў павятовы камітэт партыі. Прыйшлося яшчэ раз тлумачыць ім, што для жыхароў іх вёскі зручней будзе даязджаць у Мілейчыцы, чымсьці ў Боцькі.

— А ў іншых вёсках?

— Трэба вам ведаць, што мы яшчэ ў кастрычніку г.г. правялі ў кожнай вёсцы раз'яснялыныя сустрэчы, у час якіх збіралі ўсялякія заўвагі: Для прыкладу: — вёску Малінава мы прапанавалі далучыць да гміны Вышкі, а малінаўцы хацелі быць у Бельскай гміне. «У нас у Аўгустове — МБМ, у Бельск мы ездзім за вугалем і на кірмашы», — тлумачылі нам і мы іх паслухалі. Вёску Буйнова мы хацелі далучыць да Бран-

(Працяг на стар. 5)

ЭТАПЫ БАРАЦЬБЫ

Напамінаем асноўныя этапы барацьбы сацыялістычных краін за еўрапейскую бяспеку.

23—24 чэрвеня 1948 года на нарадзе міністраў замежных спраў сацыялістычных краін у Варшаве была вылучана праграма, якая забяспечвала вырашэнне германскай праблемы ў інтарэсах нямецкага народа, міру і бяспекі Еўропы.

25 студзеня — 18 лютага 1954 года на берлінскай нарадзе міністраў замежных спраў 4-ох дзяржаў (СССР, ЗША, Англіі і Францыі) Савецкім Саюзам быў унесены праект «Агульнаеўрапейскага дагавору аб калектыўнай бяспецы ў Еўропе».

У ліпені 1955 года на нарадзе кіраўнікоў урадаў чатырох дзяржаў у Жэневе Савецкі Саюз унёс новы праект дагавору аб калектыўнай бяспецы Еўропы.

У маі 1958 года на нарадзе Палітычнага кансультатыўнага камітэта дзяржаў — удзельніц Варшаўскага Дагавору была ўнесена прапанова заключыць пакт аб ненападзе паміж краінамі, якія ўваходзяць у Варшаўскі Дагавор, і краінамі, што ўваходзяць у НАТО.

У ліпені 1966 года ў Бухарэсце адбылася нарада палітычнага кансультатыўнага камітэта дзяржаў — удзельніц Варшаўскага Дагавору, на якой была прынята Дэкларацыя аб умацаванні міру і бяспекі ў Еўропе. У прыватнасці ў гэтай дэкларацыі брацкія краіны сфармулявалі прапанову аб скліканні агульнаеўрапейскай нарады.

У звароце да ўсіх еўрапейскіх краін, прынятым у сакавіку 1969 года ў Будапешце, зноў ставілася пытанне аб неабходнасці склікання агульнаеўрапейскай нарады і мэтазгоднасці перайсці ў гэтай справе ад агульных заяў да канкрэтных дзеянняў.

Апошнім дакументам, у якім выражана пазіцыя краін сацыялістычнай садружнасці па пытаннях бяспекі і супрацоўніцтва ў Еўропе, з'яўляецца «Дэкларацыя аб міры, бяспецы і супрацоўніцтве ў Еўропе», прынятая на пасяджэнні Палітычнага кансультатыўнага камітэта ў Празе 26 студзеня 1972 года.

22 лістапада г.г. прадстаўнікі 32 еўрапейскіх дзяржаў, а таксама ЗША і Канады пачалі ў Хельсінках шматбаковыя кансультацыі.

«ІНТЭРКОСМАС — 8»

1 снежня г.г. у Савецкім Саюзе зроблены запуск штучнага спадарожніка Зямлі «Інтэркосмас — 8».

Спадарожнік прызначаны для працягу даследавання іанасферы Зямлі.

ГРАНІЦА АДКРЫТА

Сірыя прыняла рашэнне аб адкрыцці сірыйска-іарданскай граніцы. Граніца паміж дзвюма краінамі была закрыта ў ліпені 1971 года па ініцыятыве ўрада САР пасля сутычак іарданскіх войск з палесцінскімі партызанамі.

У СУВЯЗІ З АД'ЕЗДАМ...

...прэзідэнта Чылі Сальватора Альендэ з афіцыяльным візітам у Мексіку, на Кубу і ў Савецкі Саюз, а таксама для ўдзелу ў рабоце Генеральнай Асамблеі ААН міністр унутраных спраў генерал Карлас Пратс заняў ў адпаведнасці з канстытуцыяй пасаду віцэ-прэзідэнта рэспублікі для выканання абавязку кіраўніка дзяржавы. (ак)

ПЛЕНУМ ЦК КП БЕЛАРУСІ

Пленум Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Беларусі абмеркаваў пытанне «Аб мерах па завяршэнню гэтага сельскагаспадарчага года, арганізаванаму правядзенню зімоўкі жывёлы, павелічэнню вытворчасці нарыхтовак прадуктаў сельскай гаспадаркі ў 1973 годзе». На пленуме з вялікай прамовай выступіў кандыдат у члены Палітбюро ЦК КПСС, першы сакратар ЦК КП Беларусі П. Машэраў.

Адной з галоўных задач сельскіх працаўнікоў Беларусі была і надалей застаецца вытворчасць збожжа. У 1973 годзе партыя патрабуе ад беларускіх хлебаробаў не менш чым 6,5 мільёна тон збожжа пры сярэдняй яго ураджайнасці 24 цэнтнеры з гектара. Задача гэта, як падкрэслівалі на пленуме, поўнасцю рэальная. Высокія таксама заданні пленум паставіў і ў іншых галінах сельскагаспадарчай вытворчасці.

ПЮРЭ Ў ПАРАШКУ

Ганцавіцкі агароднінна-спажывецкі камбінат, які прадукуе паўфабрыкаты для дамашняй кухні, прыступіў да выпрабу бульбяной крупкі. Гэта спецыяльна падрыхтаваная, сушаная бульба, з якой вельмі лёгка зрабіць, напрыклад, бульбяное пюрэ. Дзеля гэтага хопіць ганцавіцкую крупку заліць гарачай вадой, дабавіўшы малако, тлушч і соль. Гэтая спажывецкая навінка асабліва зручная для турыстаў, палярнікаў, удзельнікаў экспедыцый. Для яе прадукцыі былі пабудаваны на Ганцавіцкім камбінаце новы цэх, разлічаны на 800 тон бульбяной крупкі ў сезон.

СУПРАЦОЎНІЦТВА

Між калектывам Мінскага аўтамабільнага завода і сельскімі гаспадаркамі Бярэзінскага раёна існуе цеснае супрацоўніцтва. Рабочыя з Мінска нясуць земляробам выдатную дапамогу. У падшэфных гаспадарках яны адраманталі 9 аўтамабіляў, 26 электрарухавікоў, даставілі шмат запасных частак, зманціравалі транспарцёры на жывёлагадоўчых фермах. На будучы год ужо таксама распрацаваны канкрэтны план дапамогі, у якім перш за ўсё звяртаецца ўвага на пабудову абсталяванняў для нарыхтоўкі сенажу.

НА ШЛЯХУ НАФТАПРАВОДА «ДРУЖБА»

Чарговы ўчастак другой ніткі нафтаправода «Дружба» даўжынёю ў 45 кіламетраў здадзены днямі ў эксплуатацыю. Ён праходзіць на лініі Унеча—Мазыр. Такім чынам шмат узрасла прапускная здольнасць аднаго з найбольш напружаных участкаў нафтаправода «Дружба».

МУЗЕЙ ДЗЯРЖЫНСКАГА

Ужо 15 год дзейнічае ў пасёлку Івянец музей Фелікса Дзяржынскага. У ім сабрана больш чым 3 тысячы экспанатаў, якія расказваюць аб жыцці і дзейнасці палымянага рэвалюцыянера і вернага супрацоўніка У. І. Леніна.

МАШЫНА ДЛЯ МЕЛІЯРАЦЫІ

Канструктары Мазырскага завода меліярацыйных машын перадалі ў карыстанне універсальны канавакапальнік, які шмат чым перавышае ўжо існуючыя машыны для механізацыі меліярацыйных прац.

Машыны Мазырскага завода знаходзяць шырокае прымяненне ў цэлым Савецкім Саюзе і за яго межамі. (вр)

VII ПЛЕНУМ ЦК ПАРП

28 лістапада закончыўся ў Варшаве пленарнае пасяджэнне ЦК ПАРП, якое прысвячалася маладзёжным справам: павышэнню веды моладзі, удзелу моладзі ў жыллёвым будаўніцтве і інш.

ПЛЕНАРНАЕ ПАСЯДЖЭННЕ СЕЙМА

29 лістапада адбылося пленарнае пасяджэнне Сейма ПНР, на якім была прынята пастанова аб рэформе мясцовых улад і гмінага фонду. Сеймавыя камісіі абмеркавалі таксама праект плана і бюджэту на 1973 год.

ПАСЯДЖЭННЕ РАДЫ МІНІСТРАЎ

30 лістапада адбылося пасяджэнне Рады Міністраў, на якім былі разгледжаны і прыняты пастановы аб гмінных радах народовых і зменах межаў некаторых ваяводстваў, гарадоў і павятаў.

ПЛЕНАРНЫЯ ПАСЯДЖЭННІ ВК ПАРП

29 лістапада адбыліся пленарныя пасяджэнні Ваяводскіх камітэтаў ПАРП у Жэшове і Кельцах, на якіх, між іншым адбыліся кадравыя змены. У Жэшове першым сакратаром ВК ПАРП быў выбраны Е. Гаўрысяк і ў Кельцах А. Зарайчык.

СУСТРЭЧА Э. ГЕРКА

29 лістапада I сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк сустрэўся з прадстаўнікамі шахцёрскіх калектываў. Праінфармавалі яны I сакратара ЦК ПАРП аб сваіх дасягненнях у працы і звышпланавай прадукцыі. У размове з I сакратаром ЦК ПАРП шахцёры звярнулі асаблівую ўвагу на механізацыю некаторых прац у шахтах. На заканчэнне Э. Герэк падзякаваў шахцёрам за іх самаахвярную працу і прыняў запрашэнне на іх шахцёрскае свята — традыцыйную «Барбурку».

СУСТРЭЧА П. ЯРАШЭВІЧА

30 лістапада старшыня Рады Міністраў ПНР П. Ярашэвіч сустрэўся са старшынёю Рады Міністраў ГДР В. Штофам; было абмеркавана развіццё ўсебаковага супрацоўніцтва паміж дзвюма дзяржавамі ў палітычнай, гандлёвай і турыстычнай галінах.

СУСТРЭЧЫ Э. ГЕРКА

I сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк сустрэўся з сакратаром Выканаўчага бюро Прэзідыума саюза камуністаў Югаславіі С. Долянцам. Мэтай сустрэчы было далейшае польска-югаслаўянскае супрацоўніцтва і абмяркоўка некаторых праблем міжнароднай сутуацыі.

Другую сустрэчу I сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк правёў з генеральным сакратаром ЦК Камуністычнай партыі Чылі Л. Корвалянам. На сустрэчы былі абмеркаваны важнейшыя праблемы ў дзейнасці партый і напрамкі далейшага развіцця супрацоўніцтва паміж дзвюма дзяржавамі.

АКАДЭМІЯ Ў ЗАБЖЫ

2 снежня ў Забжы адбылася ўрачыстая акадэмія з нагоды свята шахцёраў. На акадэміі з прамовамі выступілі I сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк і міністр шахцёрства і энергетыкі Я. Мітрэнга. Найбольш заслужаным работнікам былі ўручаны высокія дзяржаўныя ўзнагароды. (ця)

СУСТРЭЧА Ў ФАСТАХ

На Фастаўскім камбінаце адбылася сустрэча тэкстыльшчыкаў з лектарамі Галоўнага палітычнага праўлення Войска Польскага. У сустрэчы ўдзельнічалі міністр лёгкай прамысловасці Т. Куніцкі, сакратар ВК ПАРП М. Недзьведзь, начальнік аддзела прапаганды Галоўнага палітычнага праўлення ВП палкоўнік д-р Я. Соха і іншыя госці.

Міністр Т. Куніцкі падзякаваў калектыву камбіната за вялікі ўклад у акцыю «20 мільярдаў» і прадставіў планы рэсорту на бліжэйшы час. Прадбачваецца далейшая разбудова фабрыкі імя Сяржана, плюшавай фабрыкі, ЗПВ у Васількове і фастаўскага камбіната. Палкоўнік Я. Соха перадаў калектыву камбіната падарунак ад міністра абароны — прыгожую амфору і бібліятэчку выдавецтва МОН.

У ВК ПАРП

1 снежня I сакратар ВК ПАРП З. Куроўскі і сакратар ВК ПАРП Ул. Юшкевіч сустрэліся з прадстаўнікамі маладзёжных арганізацый Беласточчыны. На сустрэчы гаварылася аб актыўным удзеле моладзі ў загаспадаранні турыстычнага шляху ўздоўж ракі Нарвы. Кожная арганізацыя ўзяла пад сваю апеку іншую мясцовасць: ЗМС — Навагруд, ЗМВ — Візну, ЗСП — Сураж, ЗГП — Тыкоцін. Кіраўнікі маладзёжных арганізацый праінфармавалі сакратароў ВК партыі аб шэрагу іншых мерапрыемстваў, якія плануюць іх арганізацыі.

СУПРАЦОЎНІЦТВА

Два гады назад быў падпісаны дагавор аб супрацоўніцтве паміж Вышэйшай інжынерскай школай Беластока і Беларускім палітэхнічным інстытутам у Мінску. У рамах аднаго з пунктаў дагавору адбылася трохдзённая канферэнцыя спецыялістаў з галіны энергетыкі і будаўніцтва. Дэлегацыю савецкіх інжынераў узначальваў прарэктар Беларускага палітэхнічнага інстытута М. Ярмоленка. Тэмай канферэнцыі былі важныя для нашай гаспадаркі справы сілікатных матэрыялаў, аўтаматыкі ў прамысловасці, а таксама супрацоўніцтва беларускай і польскай энергасістэм.

Гэта была першая міжнародная навуковая канферэнцыя ў гісторыі вышэйшых інжынерскіх школ Польшчы.

ГАСПАДАРЧАЕ БУДАЎНІЦТВА

На чарговым пасяджэнні прэзідыума сельскагаспадарчай камісіі ВК ПАРП разглядалася справа гаспадарчага будаўніцтва і механізацыі індывідуальных гаспадарак. Сакратар ВК ПАРП С. Завадзінскі гаварыў аб неабходнасці лепшай арганізацыі працы будаўнічых брыгад на працягу ўсяго года, аб неабходнасці хутчэйшай будовы аб'ектаў у Візненскім лугавым камбінаце. У будучым годзе плануецца прызначыць на гаспадарчае будаўніцтва 100 млн. зл. Больш увагі будзе прысвечана механізацыі індывідуальных гаспадарак і ў першую чаргу давядзенню вады да большых жывёлагадоўчых аб'ектаў. Навязаны будзе большы кантакт з тымі гаспадарамі, якія падпісалі шматгадовыя ўмовы з мясной і малочнай прамысловасцямі. (яч)

Niedziela 10.XII.

7.55 Program dnia. 8.00 TV Kurs Rolniczy. 8.35 „Przypominamy, radzimy”. 8.45 „Alarm przeciwpożarowy trwa”. 9.00 „Teleranek”. 10.25 PKF. 10.30 „Pióropusze i ostrogi” — rep. St. Szwarc-Bronikowskiego. 11.10 Sportowy magazyn sprawozdawczy. 13.00 Dziennik. 13.20 „Wejherowo” („Muzyczne wizerunki miast”). 14.00 „Przemiany”. 14.30 „Muzy bez etatu” — prezentacja Zespołów Amatorskich. 15.00 Dla dzieci: Krakowski Teatr Baśni — K. Dobkiewiczowa — „Legenda o pięknej Witysławie”. 16.00 „Pod osłoną tarczy” — film dok. franc. („Prawa buszu”). 16.25 „Azyl” — film dok. TVP. 17.10 „Kryteria”. 17.25 „Estradowe spotkania”. 18.30 „Tele-Echo”. 19.20 Dobranoc. 19.30 Monitor. 20.00 „Chłopi” — film. TVP — odc. III pt. „Zrękowiny”. 20.55 Dziennik. 21.15 „Alfabet Rozrywki” — „R” jak Rewia”. 22.15 Magazyn sportowy.

Poniedziałek 11.XII.

15.20 i 22.45 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. Fizyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Zwierzyniec”. 17.25 „Echo stadionu”. 17.50 „Idź tam, gdzie są ryby” — film dok. jap. 18.25 TV Kurier Białostocki. 18.45 „Eureka”. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 Teatr TV: K. Capek — „Matka”. 21.40 „Ja, Agata i ty” — cz. II. 22.20 Dziennik.

Wtorek 12.XII.

9.00 „Zrękowiny” — film TVP („Chłopi”) odc. III. 10.00 Dla szkół: (kl. IV) „Pienińskie zamki”. 11.55 Dla szkół: (kl. II lic.) Język polski — J. Słowacki „Kordian”. 12.45 Dla szkół: (kl. I lic.) Język polski — W. Szekspir „Makbet”. 16.05 Program dnia. 16.10 „Oferty”. 16.30 Dziennik. 16.40 Program dla młodzieży: 1. „Introdukcja”, 2. „Rekord” — rep. film. 3. „Wróżby prawdziwe”, 4. „W co się bawić” — rep. 5. „Kronika z zegarem”. 18.10 „Perspektywy techniki”. 18.40 „Najstarsza polska stocznia” („Morskie spotkania”). 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 Filmy, które warto zobaczyć: „Dworzec Białoruski” — film fab. radz. 21.55 „Spotkanie z pisarzem” — z Mieczysławem Piotrowskim rozmawia Aleksander Małachowski. 22.25 „Kontakty”. 22.55 Dziennik. Wiadomości sportowe. 23.20 „Czy można koncertować na... tubie?.

Środa 13.XII.

8.15 „Dworzec Białoruski” — film fab. radz. 9.55 Dla szkół: (kl. VI) Fizyka — „Nacisk i ciśnienie”. 10.55 Dla szkół: (kl. VII—VIII) Wychowanie plastyczne — „Polskie rzeźby monumentalne”. 12.45 i 13.20 Mechanizacja Rolnictwa: cz. I i II. 15.20 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. Matematyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla młodych widzów: Sekretarzyk Rodzinny”. 17.10 Dla dzieci: „Małe kino”. 17.35 „Informacje — Towary — Propozycje”. 17.45 Polski Film Dokumentalny: „Gdynia” — „Wielkie regaty”. 18.25 TV Kurier Warszawski. 18.45 „Start”. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 „Pułkownik Jenatsch” — film franc. („Słynne ucieczki”). 21.10 „Świat i Polska”. 21.45 Nowe utwory kompozytorów radzieckich. 22.30 Dziennik. 22.50 Wiadomości i sprawozdania sportowe.

Czwartek 14.XII.

8.05 „Pułkownik Jenatsch” — film franc. („Słynne ucieczki”). 9.00 Dla szkół: (kl. VII) Chemia — „Mieszanina a związek chemiczny”. 9.55 Dla szkół: (kl. VI) Historia — „W Rakowie”. 10.55 Dla szkół: (kl. VII) Język polski — „Adam Mickiewicz”. 14.00 Matematyka w szkole: „Proste zadanie testowe”. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Ekran z bratkiem”. 17.45 PKF. 17.55 „ZSRR — 50” — „Armeńska SRR”. 19.10 „Przypominamy, radzimy”. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 Teatr Sensacji: J. Siemionow — „Walizka Katherine” cz. I („Stirlitz”). 21.25 „Elektroniczny szef” — rep. 21.55 „Ekspres nr 15”. 22.20 Dziennik. Wiadomości sportowe.

Piątek 15.XII.

8.25 „Czarownicy w garniturach” — film dok. wł. 9.55 Dla szkół: (kl. VI) Geografia — „Tatry i Podhale”. 10.55 Dla szkół: (kl. VII—VIII) „Obróbka metali”. 11.55 Dla szkół: (kl. III lic.) Przysposobienie obronne — „Rejony porażenia”. 15.20 i 22.50 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. Fizyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Pora na Telesfora”. 17.25 „Nie tylko dla pań”. 17.45 „Piosenki w mundurze”. 18.25 TV Kurier Mazowiecki. 18.45 „Dialogi historyczne”. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 „Babie lato, czas smutku” — film czechosł. 20.50 „Panorama Tygodnia”. 21.30 Studio Współczesne: H. Pinter — „Kochanek”. 22.20 Dziennik. Wiadomości sportowe.

Sobota 16.XII.

9.55 Dla szkół: (kl. VII) Zoologia — „Mięczaki”. 10.55 Dla szkół: (kl. VII) Geografia — „Jugosławia”. 11.25 „Anna Karenina” — film fab. radz. 15.25 Program dnia. 15.30 Program I proponuje. 15.50 Redakcja Szkolna zapowiada. 16.05 TV Informator Wydawniczy. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla młodych widzów: „Starcie” (Czy lubisz piosenkę?”). 17.10 Dla młodych widzów: „Zawisza Czarny” — rep. film. 17.40 „Turystyka i wypoczynek”. 17.50 „Spotkania z przyrodą”. 18.35 „Pegaz”. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 „Zapraszamy na sobotę wieczór”. 21.25 Dziennik. Wiadomości sportowe. 21.50 „Anna Karenina” — film fab. radz.

Piątek, 8 grudnia

8.15 Film fab. 10.15 Szkoła szachowa. 10.50 Filmy dokument. 13.25 Program dnia. 15.00 Film dokument. 16.40 Film animowany. 17.00 Gruzja. 19.00 Czas. 19.30 Koncert G. Otsa.

Sobota 9 grudnia

7.00 Program dnia. 8.30 Przegląd międzynarodowy. 8.45 Historia muzyki białoruskiej. 9.35 Ekran i czas. 10.35 Architektura Mińska. 11.10 Koncert. 11.40 Filmy animowane dla dzieci. 12.15 Szkatułka muzyczna. 13.15 Mózg człowieka. 13.45 Podróże TV. 15.15 Filmy animowane. 16.10 W świecie zwierząt. 17.10 Koncert. 17. 35 Film fab. „Banda Dominasa”. I seria. 19.00 Czas. 19.30 „Banda Dominasa”. 2 seria.

Niedziela 10 grudnia

7.00 Program dnia. 8.30 Kiosk muzyczny. 9.00 Artysta ludowy BSRR I. Matusiewicz. 10.10 Białe i czarne. 10.35 Konkurs piosenkarski. 13.10 Dla żołnierzy. 14.30 Koncert. 15.00 Klub filmowy. 16.10 Film animowany. 16.30 Film fab. 17.40 Międzynarodowe zawody w jeździe figurowej na lodzie. 19.00 Czas. 19.30 c. d. zawodów łyżwiarskich. 20.55 Tańczcie z nami.

У ДНІ ЗАЛАТОГА ЮБІЛЕЮ

У наступным культурна-асветным сезоне ў працы Павятовага дома культуры ў Саколцы, а таксама ва ўсіх грамадскіх цэнтрах культуры, святліцах і клубах Сакольшчыны і Дуброўшчыны цэнтральнае месца займае адзначэнне знаменальнай гадавіны — пяцідзесяцігоддзя ўтварэння Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

Як паінфармавала Анна Бяляўская — кіраўнік аддзела пашырэння форм культурна-асветнай працы ПДК у Саколцы, у 55-ую гадавіну Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі ў зале сакольскага кінатэатра адбылася вечарына рускай і савецкай паэзіі і праекцыя фільма «Саларыс», пастаўленага ў СССР паводле аднайменнай навукова-фантастычнай аповесці сучаснага польскага пісьменніка Станіслава Лема.

Сакольскі ПДК падрыхтаваў перасоўную выстаўку рэпрадукцый «Рускі і савецкі жывапіс», якая цяпер дэманструецца ў клубе «Руху» ў Белавусах, а затым будзе экспанавацца ў шэрагу святліц і клубаў абодвух павятаў. У той час, калі гэтая выстаўка знаходзіцца ў карыстанні, працаўнікі ПДК рыхтуюць асветна-культурнае мерапрыемства «Трэцьякоўская галерэя», у якім паказ рэпрадукцый твораў мастацтва будзе суправаджацца ўступным словам, вершамі і музыкай савецкіх творцаў. Выстаўка рыхтуецца з разлікам на дэманстрацыю яе ў многіх культурна-асветных установах Сакольшчыны і Дуброўшчыны.

Падрыхтавана таксама віктарына «Што ведаеш аб Савецкім Саюзе?» У ёй па 10 пытанняў з пяці галін савецкай літаратуры, музыкі, песні, фільма і геаграфіі СССР. Віктарына будзе праводзіцца ў большасці грамадскіх цэнтраў культуры, а пераможцаў чакаюць цікавыя ўзнагароды.

Здаўна ПДК у Саколцы вядзе цікавы цыкл спатканняў «Экзатычныя вандроўкі», у часе якіх грамадскія дзеячы, вучоныя і журналісты, пабываўшыя ў розных мясцінах зямной кулі, дзеляцца сваімі ўражаннямі са слухачамі. Раней ў Саколцы ўжо былі сустрэчы з людзьмі, наведаўшымі сталіцу СССР горад Маскву, Сібір. Падобную сустрэчу плануе правесці ПДК і ў гэтым сезоне.

Для наймалодшых сакальчан і дубраўчан прадбачана займальнае мерапрыемства «Нашыя савецкія сябры», у праграме якога гульні, казкі, дыяфільмы, песні. У ім прымуць удзел дзеці ва ўсіх культурна-асветных установах абодвух павятаў.

Калектыў працаўнікоў ПДК рыхтуе таксама спецыяльную праграму савецкай паэзіі і музыкі для выкарыстання ў грамадскіх цэнтрах культуры, святліцах і клубах. Яна будзе дэманстравацца ў месяцах студзені-лютым будучага года.

Мерапрыемствам, якое завершыць адзначэнне 50-годдзя СССР у культурна-асветнай працы на Сакольшчыне і Дуброўшчыне, з'явіцца павятовы конкурс савецкай песні. Ён прадбачаны на месяц сакавік будучага года. Прымуць у ім удзел таксама пераможцы з папярэдняга, XI павятовага конкурсу савецкай песні.

У гэтыя мерапрыемствы ўключацца таксама павятовыя аддзелы БГКТ у Саколцы і Дуброве.

Мікалай Гайдук
Фота аўтара.

■ Нядаўна пад старшынством Аляксандра Іванюка адбылося чарговае пасяджэнне прэзідыума праўлення гайнаўскага аддзела. Адной з галоўных спраў было прыняццё падрабязна падрыхтаванага плана святкавання 50-ай гадавіны з дня ўтварэння Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. Актывісты БГКТ выступяць у многіх вёсках з дакладамі і гутаркамі. У клубах «Селяніна» і «Руху» рыхтуюцца ўжо фотавыстаўкі аб дасягненнях СССР (у тым ліку і БССР) ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі. У Кленіках і Чыжах будуць падрыхтаваны свайго роду, па размеры павету — цэнтральныя акадэміі са змястоўнымі дакладамі і мастацкай часткай.

Членам праўлення і актывістам аддзела прыдзелены гурткі БГКТ, якім будзе аказана ўсебаковая дапамога. Асаблівая ўвага звяртаецца на арганізацыйныя справы, а ў тым ліку на аплочванне складчын і падпіску «Нівы».

Прысутны на пасяджэнні старшыня ГП Мікалай Самоцік паінфармаваў аб ацэнцы прэзідыумам ГП VI з'езду БГКТ і сцвердзіў вялікі ўклад у працу з'езду гайнаўскай арганізацыі БГКТ.

■ 16 лістапада на сваім пасяджэнні прэзідыум праўлення гданьскага аддзела зацвердзіў план працы на асеннезімовы сезон. Між іншым, прадбачваецца ў ім падпіска «Нівы» ўсімі членамі БГКТ, акадэмія, прысвечаная 50-ай гадавіне СССР, і сустрэчы з членамі літаратурнага аб'яднання «Белавежа», якое існуе пры ГП БГКТ. Шмат увагі было прысвечана новаму харавому калектыву, які ўжо распачаў рэпетыцыі пад мастацкім кіраўніцтвам Яўгенія Новіка. Хор налічвае пакуль што 24 чалавекі.

■ ГП БГКТ нядаўна закупіла светлідовыя столікі для гданьскага клуба БГКТ. Ёсць і крэслы. Харавому калектыву куплены акардэон.

■ Аплочванне членскіх складчын сведчыць аб сувязі данай асобы з арганізацыяй. У параўнанні да папярэдніх гадоў гэтая сувязь у БГКТ значна мацнейшая і аплочванне членскіх складчын значна лепшае. За 10 мінулых месяцаў 1972 года ў паасобных аддзелах аплата членскіх складчын выглядае так: у сямяціцкім аддзеле БГКТ да 1 лістапада аплаціла складчыны больш як 79% членаў; у беластоцкім аддзеле — амаль 77%, у гданьскім — 58,7%, у беластоцкім гарадскім — 50,1%, у сакольскім — 45,8%, у дуброўскім — 41,6%, у бельскім — 34,8%, у варшаўскім — 32,3% і ў гайнаўскім — 30,6%.

■ У апошні час адбылося шмат аўтарскіх сустрэч з нашымі літаратарамі з аб'яднання «Белавежа» ў школах і клубах «Руху». Алесь Барскі выступаў у прафесіянальнай школе ў Гайнаўцы і ў Чарэмсе, Віктар Швед у Навасадах, Сакрат Яновіч у Шымках і ў Арэшкаве, Іван Чыквін у Хілімонах, Нярosне і Паўднёвым Востраве. А супольна Сакрат Яновіч і Іван Чыквін мелі аўтарскія сустрэчы ў Гуранах, Паўночным Востраве, Гаркавічах і Крынках.

■ 18 лістапада гарадскі аддзел БГКТ у Беластоку арганізаваў вечарыну для сярэдніх школ. Вялікім зацікаўленнем карыстаўся конкурс пад загалоўкам «Што ведаеш аб СССР?». Першае месца і ўзнагароду атрымала Ганна Куршэль — вучаніца педагагічнага ліцэя прадшкалянак. (мх)

АДЗІН З ЛЕПШЫХ

Адным з лепшых сельскагаспадарчых гурткоў на Гайнаўшчыне з'яўляецца сельгасгуртак у вёсцы Навасады, які сваю карысную дзейнасць пачаў 9 гадоў таму назад. У мінулым годзе гэты сельгасгуртак атрымаў 292 тысячы злотых даходу. Мае ён багаты парк сельскагаспадарчых машын. Ёсць тут 16 трактараў з камплектамі падвесных машын, грузавік «Люблін», камбайн «Вістуля», абмалотачныя агрэгаты, 8 бульбакапалак, электрарухавікі, млынсьрутоўнік, сячкарня і іншыя машыны. Машыны даглядаюць члены «кулка», а перш за ўсё яго праўленне, трактарысты, камбайнеры. У праўленні сельгасгуртка знаходзяцца ў асноўным людзі, якія звязаны з ім ад пачатку яго існавання. Да іх належаць: Уладзімір Харкевіч — старшыня, Грыша Саевіч — намеснік старшыні, дыспетчар Пётр Лапінскі і бухгалтар Марыя Сокул. Праўленне многа ўвагі прысвячае абслугоўванню сялян, якія хочуць карыстацца «кулковымі» машынамі. Навасадскі сельгасгуртак вядомы ў сваім павеце, бо абслугоўвае ён амаль паўпавету. Трактарысты з Навасадаў працуюць на палях жыхароў вёсак Барысаўка, Катоўка, Белавежа, Буды, Скупава, Нараўка, Навакорніна, Новаберазова і іншых. Апрача паслуг для сялян, сельгасгуртох з Навасадаў загаспадарвае ў сябе больш 100 гектараў зямельных угоддзяў ПФЗ. Сёлета сельгасгурткоўцы сеялі жыта, авёс і лубін, а на наступны год яны пасадзяць бульбу.

Сельгасгуртох вядзе таксама бетанярню, якая прадукуе перш за ўсё для патрэб вёскі будаўнічыя матэрыялы, м. інш. пустакі і хадніковыя пліты. Агульная вартасць гадавой прадукцыі яе складае суму 700 тыс. зл. У бетанярні працуе 6-асабовая брыгада.

Сельгасгуртох вядзе таксама продаж мінеральных угнаенняў з ГС для мясцовых сялян.

Каб яшчэ лепш забяспечыць сельскагаспадарчыя машыны ў Навасадах, распачалася будова вялікіх гаражоў і паветак за кошт больш двух мільёнаў злотых.

Як, мабыць, ніводзін сельскагаспадарчы гурток на Гайнаўшчыне, навасадскі пастаянна аказвае вялікую дапамогу ў працы мясцоваму гуртку вясковых гаспадынь (КГВ). Дзякуючы «кулковай» дапамозе жаночая арганізацыя штогод арганізуе ў сябе летнія дзяцінцы ў час палявых работ у жніво, распаўсюджвае малавядомую агароднiну, больш дбае аб гігіене кароўнікаў і малака, аб чысціні і парадку на ўласных панадворках. КГВ налічвае тут 50 асоб і працуе пад кіраўніцтвам Леакадзіі Сідарук. Сёлета сельгасгуртох з Навасадаў арганізаваў таксама дзяцінец у вёсцы Барысаўка.

У будучыні сельгасгуртох намераны загаспадарыць 300 гектараў зямельных угоддзяў ПФЗ, а таксама завесці свінагадоўлю — адкормліваць па 500 штук свіней у год. У сувязі з пашырэннем гаспадарчай дзейнасці навасадскі сельгасгуртох спадзяецца атрымаць дадатковую колькасць неабходных сельскагаспадарчых машын, як, напрыклад, камбайн.

Дзякуючы добрай працы «кулка» ў Навасадах сяляне, якія дагэтуль не з'яўляюцца яго членамі, пачалі ў значнай колькасці механізаваць больш цяжкія палявыя працы. Іменна «кулка» спрыяе прагрэсу ў адсталай гайнаўскай вёсцы. Зараз тут сяляне больш рацыянальна гаспадараць на сваіх зямельных угоддзях, прымяняюць розныя агратэхнічныя прыёмы, лепш апрацоўваюць зямлю і даюць больш мінеральных угнаенняў. Нічога тады дзіўнага, што і ўраджаі непараўнальна павысіліся.

Я. Цялушэцкі

ЖАНЧЫНЫ З МІХАЛОВА

Жанчыны з Міхалова Беластоцкага павету актыўна дзейнічаюць у мясцовым гуртку вясковых гаспадынь (КГВ), які ўзначальвае Вольга Гурская. Супрацоўнічаюць яны з цэнтрам «Сучасная гаспадыня», а перш за ўсё з яго кіраўнічкай Ірэнай Банькоўскай. Жанчыны арганізуюць кулінарныя і кравецкія курсы. Сеялі таксама фасолю, а сабраныя грошы склалі на ашчадную кніжку. Дзякуючы намаганням саміх міхалоўскіх жанчын арганізаваны ў цэнтры «Сучасная гаспадыня» шырокі асартымент паслуг: цыраванне панчох (вядзе Крыстына Жахоўская), кравецкія (Галена Главацкая), рамонт радыёпрыёмнікаў і тэлевізараў (Генрык Цібароўскі) і іншыя. Яшчэ ў гэтым месяцы будзе адкрыта цырульня для жанчын, у якой пачне працаваць Валянціна Харкевіч. Жанчыны найбольш карыстаюцца кравецкімі паслугамі. Шыюць сабе модныя сукенкі, касцюмы, блузкі і г.д. «Сучасная гаспадыня» шырока папулярызуе кухоннае абсталяванне і хатнюю мэблю. З гэтай мэтай арганізуе выстаўкі ў ГС-аўскай святліцы. Апрача таго, «Сучасная гаспадыня» арганізуе вясковыя дзяцінцы (сёлета арганізавала іх 6) і вядзе продаж куранят (распрадала іх 33 тысячы).

Міхалоўскія жанчыны збіралі макулатуру і бутэлькі, а сабраныя грошы выслалі на конта адбудовы Каралеўскага замка. Нядаўна ад імя камітэта будовы замка атрымалі яны сардэчную падзяку. (ця)

ЛЯЛЕЧНЫ ТЭАТР

Ужо многа гадоў дзейнічае лялечны тэатр у школе ў Старым Ляўкове Гайнаўскага павету. Вядзе яго настаўнік Мікалай Бартошук. Зараз у падрыхтоўцы пастановак «Капцюшак» і «Танцавалі два Міхалы» прымае ўдзел 19 вучняў гэтай школы. Выканалі яны ўжо цікавыя лялькі і рыхтуюць праграму на навагоднюю ёлку. Выступаць будуць у прышкольнай святліцы і ў святліцы мясцовай керамічнай фабрыкі. (ця)

ЭТНАГРАФІЯ

Сакольшчына. Вятрак каля вёскі Белавусы. *Фота — М. Гайдук*

Больш тавараў на рынак

Звышпланавая прадукцыя

Зараз некаторыя малачарскія кааператывы выканалі ўжо свае гадавыя планы скупкі малака за 1972 год.

3 лістапада г.г. поўнасцю выканаў свой гадавы план скупкі малака калектыў беластоцкага малачарскага кааператыва ў Беластоку. Скупіў ён каля 48 мільёнаў літраў малака, да канца года плануе скупіць дадаткова яшчэ 6 мільёнаў літраў.

*

Свой гадавы план скупкі малака рэалізаваў яшчэ 31 кастрычніка г.г. таксама Гайнаўскі малачарскі кааператыў. Скупіў ён больш 17 млн. літраў малака і да канца года намераны скупіць каля 3 млн. літраў.

Дадаткова скупленае малако дазволіць выпрадукаваць дадатковыя малочныя прадукты. Між іншым, будзе перавыканана гадавая прадукцыя сыра на 107,4 тоны. (ця)

Каб такіх як найбольш

У кожнай вёсцы пабудаваны і будуюцца мураваныя дамы. Але дбайныя гаспадары і свае драўляныя дамы ўпрыгожваюць так, што прыемна на яго паглядзець. Будучы ў Новым Беразове на Гайнаўшчыне, затрымаліся мы пры надта прыгожай хаце з ганкам, якая пакрытая бляхаю, ашалёвана і калярова памалявана, навугольнікі цікава аздоблены. За хатай, на панадворку вялікі мураваны будынак, падобны да клуні, а за ім яшчэ другі невялікі будыначак і тут пры курах спатыкаем мы жанчыну і даведваемся, што завуць яе Ліда Бірылка, што вельмі многа часу прысвячае яна догляду курэй, якіх маюць яны больш як 400 штук. Гэтую курыную ферму залажылі яны тры гады таму назад. Дае яна добрыя даходы, бо шмат яек і мяса прадаецца дзяржаве. Але не толькі курыная ферма добрая ў Бірылкаў. Шмат свіней гадуюць яны. Зараз іх налічваецца 20 штук, у тым ліку 10 веснавых, 9 парасят і адна мацёра. Другую мацёру панядаўна прадалі. Вадзіла яна па 15 парасят. Тая, што засталася, мела апошнім разам 11 парасят. Яе два апаросы ў год забяспечвае Бірылкам маладняк да адкорму.

— А як вы забяспечваеце корм свінням і курам? — запытаў я ў жанчыны. Пакуль я атрымаў адказ на гэтае пытанне, Ліда Бірылка паінфармавала, што яе муж Шымон паехаў у Гайнаўку ў справе батарэй цэнтральнага ацяплення, якое хочуць залажыць яны на вясну, што сын Аляксандр — абсальвент сельскагаспадарчага тэхнікума з'яўляецца радным ГРН і ў сувязі з гэтай ганаровай функцыяй пайшоў на нейкую там нараду.

— А корму ў нас хапае, — сказала Бірылчыха. — Летась бульба і кармавыя буракі надта ж добра ўрадзілі. 14 тон бульбы прадалі мы дзяржаве, а сабе значна больш засталося. Засыпалі бульбай піўніцы ды яшчэ закапцавалі ў двух месцах. Ды збожжа свайго хапае.

Пасля стала гаварыць яна аб рацыянальным кармленні, аб сваім 100-літровым парніку, які плануюць замяніць на электрычны, ды аб кармавых бураках, якія ўваходзяць у меню курэй і свіней.

На панадворку стаіць бульбакапалка і трактар, ды некаторыя іншыя сельскагаспадарчыя машыны.

— А гэта, мусіць, механізацыя сельгасгуртка, пацікавіўся я.

— О не! Гэта наша. Не паспелі зацягнуць толькі пад накрыццё. У нас свая і снопавязалка, і плугі, і бароны, і сеўнік, ды купім яшчэ сваю малатарню. Вельмі ж добра, калі ёсць свае машыны, тым больш, што сын сам іх абслугоўвае.

— Трактар мы купілі па капітальным рамонце, яшчэ за яго не зусім разлічыліся, — дадала гаваркая жанчына. — Знаеце, вельмі многа працы. Мы ўжо старэем. Муж мой значна старэйшы за мяне. А сын не хоча жаніцца, — прагаварыла Ліда Бірылка з нейкім сардэчным закідам. — Шкада, што нашых мужчын няма ў хаце. Яны так любяць расказваць аб сваёй працы, якой даволі многа, але затое прыемна, што ва ўсім дапамагаюць нам машыны.

Сям'я Бірылкаў добра гаспадарыць. І каб такіх гаспадароў была большасць у кожнай вёсцы, дзяржава наша была б значна багацейшая.

Тэкст і фота М. Хмялеўскі

Пачатак на стар. 1

ПОМ на вёсцы

кацыі механікі, якія выконваюць гарантыйныя рамонты.

Каб палепшыць умовы курсантаў з усяго павету каля ПОМ-у будуецца інтэрнат, а ў 1973 годзе распачнецца будова жылога будынку для працаўнікоў. Падпісаны адпаведныя ўмовы са студэнтамі беластоцкай ВСІ, якія пасля заканчэння школы прыйдуць сюды працаваць інжынерамі.

Даволі добра арганізавана справа паставак гаручага і масла для сельгасгуртКоў і сельскагаспадарчых калектываў. Аж у 85% сельскагаспадарчых адзінак ПОМ пастаўляе сваім транспартам гаручае. Справа гэта тут вельмі істотная, паколькі, як мы ўжо гаварылі, навакольныя вёскі знаходзяцца далёка ад чыгункі і гарадскіх цэнтраў.

Сёлета ПОМ у Нарве ўпершыню заняўся механізацыяй жывёла- і свінагадоўлі.

— Асабліва не маем чым хваліцца, — гаворыць дырэктар. — Усяго механізавалі мы дзве аборы і адну хлеўню. Аднак на будучы год запланавалі зрабіць іх дзесяць.

Дырэктар нараўскага ПОМ-у не любіць хваліцца, а яшчэ больш не любіць наракаць. Таму не сказаў ён, чаму іменна так мала механізавана «абораў» у гэтым годзе. Справа тут не ў магчымасцях ПОМ-у, але проста няма пакуль што ў ваколіцы будынкаў, якія можна было б механізаваць. Каб гэтыя паслугі былі магчыма спраўна і добраякасна выкананы, будзе створана пры ПОМ-е спецыяльная брыгада механізатараў жывёла- і свінагадоўлі.

Нараўскія помаўцы спецыялізуюцца ў рамонце аўтамабіляў «Стар». Праводзяцца тут капітальныя рамонты фургонаў ізатэрмічных і самаходаў-халадзільнікаў для сельскагаспадарчых адзінак з усёй краіны. І сапраўды, на панадворку самаходы з нумарамі Познанскага, Варшаўскага, Люблінскага і іншых ваяводстваў. У год рамантуюць тут больш 500 аўтамабіляў. Зразумела, у гэтай галіне ПОМ як прадпрыемства мае найбольшыя даходы, аднак асновай сваёй працы лічыць службу непасрэдна вёсцы, гаспадарам.

Неабходна сказаць некалькі слоў пра ўмовы працы. Усё тут разбудоўваецца. Чаму так, хай сведчыць наступны прыклад: калі пабудавалі нараўскі ПОМ, памяшканне на майстэрню было разлічана на 40 чалавек, сёння тут працуе 140 чалавек. Разбудоўваюцца і іншыя памяшканні. Са звычайнага бараку зроблены дасканалы сацыяльны аб'ект. Тут шыкарны гардэроб, есць душ, сталовая месц на 80. Усё гэта зроблена гаспадарчым спосабам, уласнымі рукамі. Аж не верыцца, што тут такі парадак на штодзень. Гэтага бытавога памяшкання могуць пазайздросціць нараўскім помаўцам нават вялікагарадскія прадпрыемствы.

У нараўскім ПОМ-е добра, а будзе яшчэ лепш.

А. Карпюк
Фота аўтара

Пачатак на стар. 1

ПА ЛІНІІ
настаўнік — вёска

таўнікі, цешыліся дзеці, але нядоўга. Не прайшло і года, як аказалася, што ўся падлога спарахнела і наскрозь прагніла. У чым справа? Нібы дробная рэч — будаўнікі «забыліся» зрабіць пад падлогай вентыляцыю. Будынак пабудавалі за 430 тыс. злотых, а праз год у рамонт трэба было ўкласці яшчэ 100 тыс. зл. з дзяржаўных грошай. Не паспелі нацешыцца, як зноў у школе рамонтная брыгада. Год рамантавалі і, як кажуць настаўнікі, каб самі рукавы не закасалі і не ўзяліся за работу, дык невядома, ці да гэтага часу скончылася б тая будаўнічая каніцель.

Іншая будаўнічая справа — кватэры для настаўнікаў. Галоўны школьны будынак мае даволі вялікае і высокае паддашша. Змеркаваўшы гэта, аддзел асветы прызнаў школе 70 тыс. зл., потым 100 тыс. на рамонт паддашша і загаспадаранне яго на кватэры для настаўнікаў. Грошы пераведзены былі на грамадскую раду ў Кляшчэлях. Як абяцалі ў грамадскай радзе яшчэ мінулай вясною, кватэры павінны былі быць гатовы на 1 верасня. Год ужо канчаецца, але не было яшчэ на школьным панадворку будаўнікоў, і нічога не змянілася на паддашшы.

Цяпер у грамадскай радзе арганізацыйны хаос. Таму настаўнікі вельмі хвалююцца за лёс прызнаных грошай. Зможа ці не зможа грамадская рада прыслаць ім рамонтную брыгаду? Стары дах даўно прагніў. На паддашшы цяпер стаіць 17 (слоўна семнаццаць) місак, вёдзер, чыгуноў, каб дажджавая вада не лілася на галаву, не псавала столь, не нервавала.

Настаўнікі вельмі песімістычна глядзяць на справу рамонту школы, навучаныя папярэднім вопытам. На жаль, пакуль што няма падстаў, каб мерказаць інакш.

Ці сапраўды няма каму пацікавіцца гэтымі справамі, калі грамадская рада не выконвае сваіх падставовых абавязкаў? А можа павятовая рада пацікавілася б справай выкарыстання грошай, прызнаных аддзелам асветы для школы ў Дашах?

Яніна Чэрнякевіч

VII З'ЕЗД БГКТ

Не толькі араць, але і сеяць трэба!

(ВЫСТУПЛЕННЕ РЫГОРА СЕМЯНЮКА — ГАСПАДАРА З ВЁСКІ РАЙКІ БЕЛЬСКАГА ПАВЕТУ).

— Дзейнасць праўленняў аддзелаў і Галоўнага праўлення БГКТ у сучасны момант павінна канцэнтравацца перш за ўсё на працы з гурткамі нашай арганізацыі, — сказаў Р. Семянюк. — Неабходна як мага часцей бываць у гуртках, прыязджаць з дакладамі, арганізоўваць сустрэчы з грамадскімі дзеячамі, літаратарамі «Белавежы», дэманстраваць савецкія кінафільмы і г.д. Словам, пасля таго, як узнік гурток БГКТ, трэба ўнесці ў яго шматгранную і цікавую працу. Таму сакратары аддзелаў БГКТ павінны ўтрымоўваць сталую сувязь з усімі гурткамі, дапамагаць ім і падказваць формы дзейнасці. Калі мы не будзем пакідаць гурткоў на самацёк, тады і праца іх стане больш актыўнай і не будзе клопату з членскімі складчынамі. А для гэтага неабходна, каб Галоўнае праўленне БГКТ давала больш канкрэтныя ўказанні сакратарам аддзелаў, як трэба весці працу ў гуртках і як знаходзіць адпаведны актыў для абслугоўвання іх.

— Бо наша арганізацыя не толькі араць, але і сеяць павінна! — сцвердзіў у заключэнне свайго выступлення Р. Семянюк.

Патрэбна больш беларускіх кніг

(ВЫСТУПЛЕННЕ ЛІДЗІІ РАДЫШУК — ПРАЦАЎНІЦЫ ПАВЯТОВАЙ БІБЛІЯТЭКІ Ў БЕЛЬСКУ ПАДЛЯШСКІМ)

Лідзія Радышук сваё выступленне прысвяціла праблемам чытальніцтва ў Бельскім павеце і перш за ўсё справам беларускай кнігі. Яна заўважыла, што ва ўсіх кнігазборах павятовай бібліятэкі, грамадскіх бібліятэк і бібліятэчных пунктаў на Бельшчыне знаходзіцца ўсяго каля пяці тысяч тамоў кніг на беларускай мове. Адчуваецца вялікі недахоп беларускай літаратуры для дзяцей і моладзі. Вельмі мала ёсць таксама літаратуры для дарослых. Беларуская кніга ад моманту высылкі заказу на яе вандруе да нас у сярэднім два-тры гады. Пры гэтым далёка не ўсё, што заказваецца, прыходзіць. У такой сітуацыі вельмі цяжка планаваць куплю беларускіх кніг і рэгулярную працу з чытачамі. Таму набываецца ўсё, што трапляе ў бельскую кнігарню. І ўсё ж гэта вельмі мала, таму што беларуская кніга на Бельшчыне карыстаецца не меншай папулярнасцю, як кніга на польскай мове.

— А займальная і каштоўная беларуская кніга прыцягвае чытача і дае магчымасць нам, працаўнікам бібліятэкаў, весці карысную асветную і выхаваўчую працу, у якой важнае месца адводзіцца і справе прывівання любві да роднай мовы, — сцвердзіла Л. Радышук. — Нашыя бібліятэкары павінны атрымоўваць таксама сцэнарыі вечарын беларускай паэзіі ці прозы. Такі дапаможны матэрыял у вялікай ступені спрыяў бы папулярызацыі беларускай літаратуры ў нашым грамадстве.

У нашых бібліятэках неабходна правесці верыфікацыю кнігазбораў. Вельмі часта на бібліятэчных полках займаюць месца кнігі даўно ўстарэўшыя, не прыгодныя для карыстання. Працу па верыфікацыі кнігазбораў можа правесці толькі камісія, у склад якой увайшлі б спецыялісты па беларусазнаўству. Такую камісію павінна стварыць ваяводская бібліятэка. (мг)

Фота Цаф — П. Савіцкі

НА СПАРТЫЎНАЙ НІВЕ

З жыцця ЛЗС

Адной з найбольш папулярных дысцыплін спорту ў Беластоцкім павеце з'яўляецца футбол.

Футбольныя розыгрышы сёлета адбываліся ў гэтым павеце ў двух групах: трампкажаў ва ўзросце да 16 гадоў і ў Ц класе.

У розыгрышах трампкажаў удзельнічала 30 камандаў. Чэмпіёнам павету стаў ЛЗС Заблудаў перад ЛЗС Багдан, ЛЗС Лявіцкія і ЛЗС Валілы.

У розыгрышах Ц класа прымалі ўдзел 62 футбольныя каманды. Першае месца здабылі ЛЗС-аўцы з Тыкоціна.

Апрача таго, пяць футбольных камандаў ЛЗС з Беластоцкага павету ўдзельнічае ў спаборніцтвах Б класа. Да тых камандаў належыць: ЛЗС «Грыф» з Харошчы, ЛЗС «Матор» з Дайлідаў Гурных, ЛЗС «Лампарт» з Багдан, ЛЗС «Нараў» з Жулткаў і ЛКС «Лось» з Васількова. (ця)

Гайнаўка прыгажэе

У апошнія гады папрыгажэла паветовая Гайнаўка. Шпаркім тэмпам растуць жыллёвыя кварталы, адкрываюцца новыя гандлёвыя павільёны, прыбывае скверыкаў, асфальтных вуліц, ходнікаў. Асаблівую ўвагу гарадскія ўлады Гайнаўкі адводзяць паляпшэнню стану вуліц і ходнікаў. І так, пабудавалі вуліцу Вжасовую, асфальтны ходнік з боку вуліцы Дварцовай, пракладзен асфальт на вуліцах Вызвалення, Бучка, Варынскага, Дзяржынскага і іншых. Вулічнае асвятленне атрымаў пасёлак Дольнае. Зараз пракладваюцца ходнікі на вуліцы 1 мая. Старыя драўляныя стаўбы электралініі неўзабаве заступяць жалезабетонныя. Паабапал вуліцы пасаджаны кусцікі жываплоту і ружаў. (ця)

Пачатак на стар 1

На шляху ў гміну

скай гміны, а яны — да Вышкоўскай. Мы ўступілі. Чэхі Забалотныя захацелі перайсці з Арлянскай у Боцькаўскую гміну. Мы згадзіліся. Ступнікі, Кожына і Зубава мы хацелі далучыць да Храбалоўскай гміны, а яны — не, давайце, кажуць, нас у Бельск! Што ж, пайшлі мы ім на руку. Падобных спраў мелі мы яшчэ многа. Усе прапановы і скаргі грамадзян былі ў нас вельмі ўважліва разгледжаны.

— Аўтарытэт гміннай улады, пра які вы гаварылі, перш за ўсё залежыць ад людзей, якія будуць працаваць у гмінных упраўленнях.

— Я згодны з вамі, — гаворыць сакратар. — Таму мы вельмі ўважліва падбіралі людзей да гэтай працы, асабліва на пасаду начальніка гміннага ўпраўлення. Правялі размовы аж з 70 кандыдатамі. Усе будучыя начальнікі гмінных упраўленняў у Бельскім павеце — людзі з вышэйшай адукацыяй, пераважна пасля сельскагаспадарчых або адміністрацыйна-праўных вышэйшых школ. Для недавучаных у будучых гмінах проста няма месца.

І так яно быць павінна. Адміністрацыйная рэформа ідзе ў тым напрамку, каб жыхар вёскі ў сваёй гміне мог аформіць усе свае жыццёвыя патрэбы, а людзі, якія яго будуць абслугоўваць, каб рабілі гэта з веданнем справы, грунтоўна і ветліва.

Віктар Рудчык

НЕ ХАПАЕ ВАДЫ

Спяваюць, што «без вады і не туды і не сюды». І гэта праўда. Без вады нічога не зробіш ні ў горадзе, ні на вёсцы. Вада да ўсяго патрэбна. Перш за ўсё яна патрэбна да падрыхтоўкі ежы як чалавеку, так і жывёле. І чалавек і жывёла можа не еўшы жыць доўга, але не п'ючы вады доўга не вытрымае.

Вада — непаўторнае прыроднае багацце, без яго немагчыма жыццё жывёльнага і раслііннага свету. Вада мае шмат мінеральных солей, мае жыццедайную сілу. Наогул вады ў нас многа ў рэках і азёрах, многа і пад зямлёй. Але адчуваецца недахоп добрай пітнай вады ў шматлікіх мясцовасцях. Адчувае недахоп вады і горад Беласток, і больш як 450 вёсак на Беласточчыне. Шмат калодзежаў на вёсках патрабуе рамонтаў, а многія з іх наогул трэба было б ужо заваліць. Часта калодзежы знаходзяцца занадта блізка ад хлявоў, і можа прасачвацца розная нячыстасць. Ёсць таксама калодзежы, напоўненыя паверхневай, грунтовай вадой, часта забруджанай, нездаровай, яна аслабляе арганізм чалавека і жывёлы і можа выклікаць розныя хваробы. На вёсках пераважна ніхто не правярае, не кантралюе і ніхто не ведае, ці вада здаровая, ці не, ці п'ючы яе штодзень людзі не наражаюць сябе на хваробу.

А летам гэтага года ў вёсцы Бароўскія ў Лапскім павеце ў новым калодзежы здарылася страшная трагедыя. Выдзяляўся з вады смерцяносны газ, ад якога загінула чацвёра здаровых людзей. Было гэта так. Калі дайшлі да вады, трэба было яшчэ там нешта зрабіць, дык апусціўся ў калодзеж гаспадар і адразу атруціўся. Не ведаючы, што здарылася, аднавяскоўцы ўпусцілі ў калодзеж другога селяніна. І гэты адразу не даў знаку жыцця. Пасля апусціўся трэці, а затым чацвёрты. Усе яны атруціліся. Успыхнула трывога. Пайшлі ў рух тэлефоны, прыехалі спецыялісты і сцвердзілі, што з вады выдзяляецца смерцяносны газ.

Неправераная вада можа быць небяспечнай. Можа быць нізкай якасці. І таму неабходна, каб санітарная камісія кантралявала ваду ў калодзежах. Асабліва ў тых, з невядомай якасцю вады, новых, нядаўна выкапаных.

Нашыя ўлады шмат увагі ўдзяляюць забеспячэнню насельніцтва чыстай здаровай вадой. Згодна з планам Прэзідыума ВРН, да канца 1975 года атрымаюць ваду з водаправодаў жыхары 124 вёсак Беласточчыны, гэта значыць, 25 працэнтаў тых вёсак, якія адчуваюць недахоп вады. Апрача таго, будзе пабудавана шмат новых калодзежаў.

У Гайнаўскім павеце ў гэтым годзе пабудаваны водаправод у Кляшчэлях, закончаны першы этап будовы водаправода ў Белавежы. У наступным годзе распачнецца будова водаправодаў у Нараўцы і Сухавольцах. У Кленіках існуе механічнае ўняццё вады і будзе яно абсталявана ў іншых вёсках. Падрыхтоўваецца да эксплуатацыі водаправод у Шастакове. Запланавана будова таксама глыбінных калодзежаў з механічнай падачай вады. У першую чаргу атрымаюць ваду з водаправодаў вёскі, у якіх існуюць міжгуртковыя машынна-трактарныя базы. Некаторыя МБМ-ы ўжо маюць водаправодныя сеткі. Маюць іх таксама і гайнаўскія прадукцыйныя спулдзельні.

Як бачым, у гэтым напрамку шмат робіцца на Гайнаўшчыне, але яшчэ больш трэба зрабіць.

М. Хмялеўскі

Добра працуе злеўня малака ў Плянце

У злеўні малака ў вёсцы Плянта Гайнаўскага павету заўсёды належны лад і парадак. Люба Новік працуе тут ужо пяць гадоў. Малако возяць сюды сяляне з Плянты, Сушчага Барка, Беглюкоў. Летам збіраецца 600 і больш літраў сырадою. Найбольш малака прывозяць дастаўцы з Плянты, Сушчага Барка і Ляўкова. Па 20 і больш літраў малака прывозяць: Марыя Кунцэвіч, Вера Шкопэк і Уладзімір Вайцешук з Плянты, Антаніна Сухадола з Сушчага Барка, Мікалай Леўчук з Новага Ляўкова. Люба Новік сумленна выконвае абавязкі на пункце скупкі малака. Яшчэ толькі хацелася б ёй, каб за вадою не хадзіць да студні, а мець яе ў будынку. (ця)

Ф·А·Л·Ь·К·Л·О·Р

СЯМЕЙНАЯ

Lento

Цяж-ко-цяж-ко на сэр-дэнь-ку, як вэ-чэр нахо — дзіт;
Што жэ-на-ты да дзеў-чы-ны што й вэ-чэ-ра хо-дзіт.

Цяжко-цяжко на сэрдэньку, як вэчэр находзіт;
Што жэнаты да дзеўчыны што й вэчэра ходзіт,
Што жэнаты да дзеўчыны штовэчэра ходзіт.
Ужэ прышоў мілы дахаты, стаў нажа тачыці.
Его жонка, як галубка, пачала прасіці;
Его жонка, як галубка, пачала прасіці:
— Ні рэж, ні рэж, мой міленькі, хоць адну гадзіну —
То я табе падгадую малую дзіціну,
То я табе падгадую малую дзіціну.
— Будзеш тады, мая ты міла, дзеці гадаваці,
Як я пайду да дунаю нажа паласкаці,
Як я пайду да дунаю нажа паласкаці.
Вы, суседзе — добрые людзі, накажыце цёшчы:
Ніхай едзе, забірае дачыные вешчы,
Ніхай едзе, забірае дачыные вешчы.
Як вайшла маці дахаты, упала дочцы ў ногі:
— Ох ты, дочка, мая дочка, што ж ты нарабіла —
Свае дзеткі, як галубкі, ты й асіраціла.
— Ой, ні я іх сіраціла, асірацілі людзі,
Сіраціла тая шэльма, што жэнатых любіт,
Асіраціла тая шэльма, што жэнатых любіт.

Ад Юліі Харкевіч, 1919 г. нараджэння, вёска Міхнаўка, Гайнаўскага павету, запісаў 30 жніўня 1972 г. Мікалай Гайдук. З магнетафоннай стужкі нотны запіс зрабіў Эдуард Гойлік.

ДАСЯГНЕННІ

Школа ў Нарве. *Фота Я. Цялушэцкага*

Пачатковая школа ў Нарве Гайнаўскага павету мае ў сваёй дыдактычна-выхаваўчай працы значныя дасягненні.

Настаўніцкі калектыў школы прывіў дзецям зацікаўленне і ахвоту да грамадскай дзейнасці. У школе належна працуе ЗГП, а вучнёўскі кааператыў у бягучым годзе заняў другое месца ў павеце і атрымаў 700 зл. узнагароды. У будучым годзе юныя кааператары намервауюцца заняцца вырошчваннем ранніх памідораў у парніках.

Вельмі радуюць і настаўнікаў і бацькоў поспехі выхаванкаў школы ў іх далейшай вучобе. Дзесяткі выпускнікоў школы ў Нарве ўжо закончыла сярэднія школы або вучыцца ў іх. Многія вучацца ў вышэйшых навучальных установах, напрыклад: Лігія Якубоўская ў Медыцынскай акадэміі ў Беластоку, Кшыштоф Борсук і Андрэй Асташэўскі ў Варшаўскім палітэхнічным інстытуце, дзве аднаіменніцы Марыі Кур'яновіч, Зоф'я Кірыловіч і Уладзімір Гнатоўскі з'яўляюцца студэнтамі Вышэйшай інжынерскай школы ў Беластоку.

Школа ў Нарве сярод сваіх выхаванкаў мае ўжо магістраў і інжынераў. Нядаўна аддзяленне польскай філалогіі Варшаўскага універсітэта закончыла Мар'я Чарнякевіч, а Вышэйшую інжынерскую школу ў Беластоку — Анна Свентахоўская.

Салідная праца школы дазваляе спадзявацца, што такіх прыкладаў з кожным годам будзе прыбываць. (мг)

Весткі з Шэрняў

Вёска Шэрні, што ў Бельскім павеце, налічвае каля 70 гаспадароў. Вёска наогул невялікая, але людзей затое мае зарадных і гаспадарных.

Як толькі мацней прыгрэе сонца і расплывецца снег, з самай ранняй вясны людзі прыступаюць да працы. Займаюцца яны пераважна агароднінай. У «інспектах» яны сеюць расаду капусты, памідораў, цыбулі і многай іншай агародніны. Можна сказаць, што людзі з'яўляюцца сапраўднымі агароднікамі. Доўгая праца прыносіць ім не толькі задавальненне, але і вялікія карысці пад канец лета і ў пачатку восені. На палях у іх пасаджана нават па некалькі араў трускалак — і з гэтага таксама карысці.

Сялянам дапамагае міжгуртковая машынная база, якая існуе ў вёсцы ўжо шэсць год. У склад машыннай базы ўваходзіць 15 трактараў, 2 камбайны, 4 снопавязалкі, трактар і многа іншых машын, патрэбных гаспадарам. МБМ мае сваю частку зямлі, якую сама засейвае і атрымлівае даход.

Задаволены тутэйшым сельгасгуртком не толькі жыхары Шэрняў, а таксама і жыхары навакольных вёсак.

Адміністрацыя МБМ месціцца ў прыватным будынку, але гэта да часу, пакуль не пабудуюць новага будынка, на які ўжо прызначана месца. Старшынёй МБМ з'яўляецца Е. Стэц — добры працаўнік.

Моладзі ў вёсцы мала. Асабліва мала дзяўчат, але гэта не значыць, што іх і заўсёды так мала было. За вясну і лета толькі гэтага года выйшла замуж шэсць дзяўчат, ды і многа хлопцаў ажанілася. І так у адну нядзелю ў маі месяцы выйшлі замуж тры дзяўчыны і ажаніўся адзін хлапец — у адзін дзень чатыры вяселлі.

І яшчэ раз вернемся да заняткаў жыхароў. Позняй восенню і зімой, калі вечары доўгія, людзі займаюцца саламянымі вырабамі. Большасць жыхароў робіць саламяныя каробкі, а таксама ткуць тут саламяныя маты.

Праца круглы год паганяе адна другую. Але за гэта маюць людзі вялікія карысці. (іт)

ВЯЛІКІ КОНКУРС

БЕЛАРУСКАЯ САВЕЦКАЯ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЯ РЭСПУБЛІКА

Беларуская ССР утворана 1 студзеня 1919 года, увайшла ў Саюз ССР 30 снежня 1922 года. Тэрыторыя — 207,6 тысяч квадратных кіламетраў, насельніцтва — 9 мільёнаў 142 тысячы чалавек. У сталіцы — горадзе Мінску — жыве звыш 1 мільёна чалавек.

Паверхня Беларусі раўнінная са шматлікімі слядамі ледніковай дзейнасці. Найбольш высокая яе частка — гэта Мінскае ўзвышша (вышыня да 345 метраў), найніжэйшая — Палессе (100—150 метраў над узроўнем мора). Клімат Беларусі пераходны ад кантынентальнага да марскога. У рэспубліцы каля 4 000 азёраў. Самае вялікае сярод іх — гэта возера Нарач. Яго плошча — 80 квадратных кіламетраў, а глыбіня месцамі даходзіць да звыш 20 метраў. На тэрыторыі Беларусі знаходзіцца каля 3000 рэк і рэчак. Даўжыня суднаходных рачных шляхоў складае 3.800 км.

Сярод карысных выкапняў адно з першых месц займае торф, агульныя запасы якога складаюць 4,8 мільярда тон. У Салігорскім раёне знаходзяцца багацейшыя Старобінскія залежы калійных і спажывецкіх солей, запасы якіх расцэньваюцца ў 10 мільярдаў тон. На поўдні рэспублікі, у Гомельскай вобласці, адкрыты залежы высакаякаснай нафты, каменнага і бурага вугалю, гаручых сланцаў і газу. У Гродзенскай вобласці знаходзяцца значныя залежы высокапрацэнтнай жалезнай руды. Вялікае багацце Беларусі — гэта яе лясы, якія займаюць трэцюю частку паверхні рэспублікі.

«Закінутым, або, як выказаўся адзін літаратар, «забытым богам і людзьмі краем...» з'яўлялася Беларусь у мінулым. На дробных, паўсаматужных прадпрыемствах, якія перапрацоўвалі сельскагаспадарчую і лясную сыравіну, было занята ўсяго каля 40 тысяч рабочых. 86 працэнтаў насельніцтва складалі сяляне, асноўныя прыладамі вытворчасці якіх была саха і драўляная барана. Сацыяльнае і нацыянальнае прыгнечанне, непісьменнасць насельніцтва, голад, хваробы — такой была дарэвалюцыйная Беларусь. А сёння Беларусь — рэспубліка высокаразвітай індустрыі і інтэнсіўнай сельскай гаспадаркі, перадавой сацыялістычнай культуры», — канстатуе старшыня Савета Міністраў Беларускай ССР Ц. Я. Кісялёў.

У мінулым 1971 годзе ў Беларускай ССР здабыта 5,3 мільёна тон нафты і 7,2 мільёна тон мінеральных угнаенняў, выпрацавана 18,5 мільярдаў кілават-гадзін электраэнергіі, пабудавана 28,5 тысяч штук металарэжучых станкоў, 30,9 тысяч грузавых аўтамабіляў, 81 тысяча трактараў, выпушчана 2,6 мільёна штук гадзіннікаў, 525,1 тысячы штук тэлевізараў, 618,7 тысяч штук радыёпрыёмнікаў, 233,6 мільёна квадратных метраў баваўняных, шарсцяных, ільняных і шаўковых тканін, 38,9 мільёна пар скуранога абутку. Працаўнікі беларускай сельскай гаспадаркі сабралі 5,4 мільёна тон збожжа і даставілі дзяржаве 812 тысяч тон мяса, 2609 тысяч тон малака.

У Беларусі з вялікім размахам ідзе прамысловае і сельскагаспадарчае будаўніцтва. Паўсталі такія прамысловыя гіганты, як Мінскі трактарны завод, Наваполацкі нафтаперапрацоўчы камбінат, Салігорскі камбінат па здабыцью калійных солей, хімічны камбінат у Гродне, Брэсцкі электралампавы завод, Мінскі радыёзавод, Мінскі гадзіннікавы завод, завод вялікагрузных аўтамабіляў у Жодзіна і многа, многа іншых. З кожным годам узрастаюць капіталаўкладанні ў сельскую гаспадарку, яе забеспячэнне сучаснай тэхнікай, праводзенне дрэнажу і меліярацыі, асабліва на абшары Палескай нізіны.

Толькі пасля вайны ў Беларусі паўстала 50 новых гарадоў, сярод якіх знаходзяцца: горад хімікаў Наваполацк, горад шахцёраў Салігорск, горад аўтамабілебудаўнікоў Жодзіна, гарады энергетыкаў Новалукомль і Белазёрск.

Нястрымна ўзрастае дабрабыт насельніцтва рэспублікі. Толькі ў мінулым годзе было пабудавана жыллёвых дамоў агульнай плошчай 4.240 тысяч квадратных метраў, дзякуючы чаму 423 тысячы грамадзян палепшылі свае жыллёвыя ўмовы.

У Беларусі працуе 10.783 агульнаадукацыйныя школы ўсіх відаў, 130 сярэдніх спецыяльных школаў. У 28 вышэйшых навучальных установах у 1971 г. навучалася 142,8 тысячы студэнтаў. У тым жа годзе было выдадзена 2600 назваў кніг агульным тыражом 26 мільёнаў экземпляраў.

У БССР выдаецца 279 газет, часопісаў і іншых перыядычных выданняў, дзейнічае 14 прафесіянальных тэатраў, працуе вялікі атрад творчай інтэлігенцыі — пісьменнікаў, кампазітараў, мастакоў, хутка развіваецца кіно, радыё, тэлебачанне.

(мг)

Актыўных чытачоў бібліятэкі сельскага дома культуры калгаса імя Горкага Бераставіцкага раёна, Гродзенскай вобласці, якіх вы бачыце на гэтым здымку (злева направа), Анну Алекшын, Марыю Хільмановіч і Марыю Саўко знаёміць з новымі кнігамі загадчыца бібліятэкай СДК Ніна Алесюк.

Фота Я. Краўчанкі

БЕЛАРУСКІЯ КНІГІ

Кнігарня ў Саколцы, вул. Гродзенская 5, мае ў продажы наступныя кнігі на беларускай мове:

Купала Янка, 1970, 176 стар., цана 3 зл. 30 гр.

Элегантны томік малафарматнага выдання з серыі «Бібліятэка беларускай паэзіі» змяшчае ў сабе самыя выдатныя і папулярныя вершы вялікага песняра беларускага народа.

Гэтае выданне рэкамендуем усім любіцелям беларускай паэзіі.

Колас Якуб, Сымон-музыка, 1972, стар. 256, цана 13 зл. 20 гр.

Спецыяльнае выданне папулярнай паэмы вялікага беларускага пісьменніка. Мастацкае афармленне належыць аднаму з вядомых сучасных беларускіх мастакоў В. Забораву.

Выданне рэкамендуем грамадскім і школьным бібліятэкам, а таксама ўсім любіцелям беларускай літаратуры.

Шамякін Іван, Бацькі і дзеці, 1971, стар. 480, цана 9 зл. 30 гр.

Гэта зборнік выбраных твораў аднаго з вядучых сучасных беларускіх празаікаў. Увайшлі ў яго аповесці «Першы генерал», «Браняпоезд «Таварыш Ленін», «Ах, Міхаліна, Міхаліна» і лепшыя апавяданні з розных гадоў.

Вельмі карыснае выданне для знаёмства з сучаснай беларускай навеліstatыкай і творчасцю аднаго з яе выдатных прадстаўнікоў.

Добра было б, каб са зборнікам маглі пазнаёміцца чытачы грамадскіх бібліятэкаў. Рэкамендуем яго таксама любіцелям беларускай прозы.

Журба Янка, Вершы, 1970, стар. 144, цана 2 зл.

Зборнік вершаў сучасніка Якуба Коласа, Янкі Купалы, Максіма Багдановіча і іншых беларускіх пісьменнікаў, якія выступілі са сваімі творамі ў першым дзесяцігоддзі нашага стагоддзя. Рэкамендуем яго перш за ўсё школьным бібліятэкам і ўсім, хто цікавіцца беларускай паэзіяй.

Вольскі Віталі, Кніга падарожжаў, 1971, стар. 536, цана 10 зл. 50 гр.

Салідны том рэпартажаў вядомага сучаснага беларускага пісьменніка, улюбёнага ў красу свайго роднага краю і ўмеючага зорка заўважаць прыгажосць іншых краін. Кніга складаецца з дзвюх частак: «Падарожжа па краіне беларусаў» і «Афрыканскае падарожжа». Нашым чытачам рэкамендуем перад усім частку першую як дасканалую крыніцу знаёмства з мінулым і ў першую чаргу з выдатным сучасным Беларусі, яе гарадамі, сёламі, маляўнічымі рэгіёнамі, гаспадаркай і людзьмі працавітымі, сардэчнымі і скромнымі.

Гэтая кніга павінна апынуцца і ў бібліятэках, і ў руках шырокага кола чытачоў.

«Дом кнігі» ў Саколцы ахвотна высылае кнігі за паштовым залічэннем (з далучэннем рахункаў). Запатрабаванні кіруйце па адрасу:

„Dom Książki", Sokółka, ul. Grodzieńska 5, woj. białostockie.

(мг)

КУТОК ГАСПАДЫНІ

ШТО РАБІЦЬ, КАБ ДОБРА ЗВАРЫЦЬ

ДОБРАЕ МЯСА — ДОБРАЕ СВЯТА

У перадсвяточны перыяд амаль кожны гаспадар імкнецца забіць вепрука і мець на свята свежаніну. Большая частка мяса аднак застаецца. Традыцыйны спосаб пераховання мяса і тлушчу ў солі ў сучасны момант не належыць да найлепшых.

Намнога лепш было б мяса часткова пасаліць і прызначыць яго да капчэння; частку прызначыць на каўбасы, саланіну ператаліць, а рэшту мяса закансерваваць у слоіках — вэках. Такое мяса і тлушч можна будзе пасля прызначыць да розных страў.

Калоць вепра, чысціць яго і выпатрошваць павінен спецыяліст. Але гаспадыня павінна сачыць за ўсім. Мяса можна дзяліць толькі праз 12—18 гадзін пасля таго, як кабана закалолі, калі яно астыне і стане цвёрдым. Вельмі важна пры гэтым, каб абсалютна чыстыя былі рукі, нажы, посуд.

На засолку варта прызначыць шынку, грудзінку, каркавіну, галёнку, рабрышкі. Соль, праўда, мяса кансервуе, але горшы становіцца яго смак. Колькасць солі павінна складаць максімум 6—7 працэнтаў вагі мяса. Акрамя солі, варта дадаць яшчэ прыправы, дзякуючы якім мяса будзе смачнейшае, а каб захаваць колер мяса, дадаць яшчэ невялікую колькасць салетры (1—2 г на 1 кг).

Такім чынам, зважаную соль насыпаць на патэльню, выпражыць і астудзіць. Дадаць да астыўшай солі салетру, перац, англійскае зелле, раскрышаны лаўровы лісток. Шынкі без косці, грудзінку, каркавіну, робрышкі нацерці прыправамі, змешанымі з соллю і салетрай, злажыць шчыльна ў выпараны, сухі драўляны цэбар, альбо вялікі каменны посуд. Накрыць дошчачкай, на яе палажыць камень. Разам з мясам можна пасаліць саланіну. Праз 2—3 дні мяса трэба пераложыць: мяса зверху палажыць на сподзе, а мяса, што ляжала ўнізе, павінна апынуцца наверсе. Мяса так трымаць у піўніцы 3—4 тыдні, пасля чаго трэба выняць яго з солі, абсушыць і ўвяндзіць. Найдаўжэй павінна ў солі ляжаць шынка. Перад тым, як вяндзіць, трэба яе моцна скруціць, звязаць шнуркам.

Вяндзіць трэба паволі, у дыме з несмалістага дрэва. Дым не толькі дадае мясу характэрнага смаку, але і кансервуе яго. Найлепш вяндзіць мяса на ядлоўцы.

Сала ў солі не перахоўваць! Астудзіўшы яго, трэба дробна нарэзаць або прапусціць праз мясарубку і ператаліць. Атрыманы смалец зліць у каменны посуд, а скваркі выкарыстаць для кашанкі.

Акрамя таго, з часткі мяса можна зрабіць хатнія кансервы. Але аб тым, як іх рабіць і з якога мяса, мы напішам у наступным нумары.

Гаспадыня

ЧЫТАЙЦЕ і РАСПАЎСЮДЖВАЙЦЕ „Ніву"!

Кніжка фактаў

У мінскім выдавецтве «Вышэйшая школа» выйшла кніжка «В единой семье советских народов». Гэта зборнік, які складаецца з 31 даклада, прысвечанага важным навуковым праблемам гісторыі барацьбы працоўных былой Заходняй Беларусі.

Вядомы даследчык М. С. Арэхва ў дакладзе аб КПЗБ успамінае пра рэвалюцыйныя падзеі, якія мелі месца і на Беласточчыне: на фабрыцы Цытрона ў Супраслі, у Беластоку і інш. Каштоўны даклад А. Ф. Смірнова аб руска-беларуска-польскай рэвалюцыйна-вызваленчай барацьбе і яе традыцыях. Шмат новага Смірноў піша: «У пачатку 80-х гадоў сярод беларускай студэнцкай моладзі пад кіраўніцтвам І. Грыняўцкага ўзнікла народніцкая арганізацыя «Сацыяльна-рэвалюцыйная група беларусаў». Яна ўваходзіла ў склад «Народнай Волі», падзяляла яе праграму і тактыку. Мела сваіх прадстаўнікоў у Віцебску, Мінску, Гродне, Слуцку, Магілёве і ў шэрагу вышэйшых навуковых устаноў. Зімою 1881/82 г. на сходах яе пецярбургскага гуртка была выпрацавана праграма, распаўсюджваемая ў выглядзе заклiку «Ад сацыяльна-рэвалюцыйнай беларускай народнай партыі». У 1883 г. былі апавешчаны і іншыя пракламацыі, а ў пачатку 1884 г. пачаў выходзіць гектаграфічны часопіс «Гоман».)

У дакладах багата фактаў, трапных заўваг: П. П. Дроня, Н. Б. Ігнатовіча «Барацьба працоўных Польшчы ў абарону Савецкай улады ў Беларусі (1919—1920 г.г.)», С. В. Говіна «Таварыства беларускай школы і яго выдавецкая дзейнасць (1921—1936 г.г.)» і інш.

Пра Міхася Васілька піша М. В. Пасяўцова. («Міхася Васілька добра ведаў сакратар Гродзенскага падпольнага абкома партыі В. Самуцін і камандуючы партызанскім злучэннем П. Капуста. Даючы інструктаж разведчыку, В. Самуцін загадваў яму ад імя камандавання запрасіць Васілька ў Ліпічанскую пушчу, дзе ён будзе ў большай бяспецы, бо ён больш патрэбен Радзіме не як баец з аўтаматам у руках, а як паэт»).

Арыгінальны ў сваёй задуме даклад А. М. Пяткевіча «Адлюстраванне жыцця працоўных Заходняй Беларусі ў польскай прозе».

«Жыццёвы лёс многіх польскіх пісьменнікаў звязаны ў гэтую пару з Заходняй Беларуссю. Тут нарадзіліся ці жылі працяглы час Мельхіёр Ванькові, Вераніка Трапачынская-Агарак, Ежы Путрамант, Аляксандр Рымкевіч, Эўгеніюш Паўкшта, Эмілія Кунавіч, Ян Гушча, Цімафеюш Карповіч, Віктар Варашыльскі, Эўгеніюш Кабатц, Марэк Скварніцкі, Ежы Кжыштань, Зыгфрыд Саўка і інш».

У заканчэнні цікавага даклада Пяткевіч піша:

«Увага сучасных польскіх пісьменнікаў да нашага краю і яго народа — яшчэ адна старонка традыцыйных дружалюбных сувязей Беларусі і Польшчы, старонка, на якой чытаюцца і ўдзячныя словы Эўгеніюша Кабатца пра зямлю Беларусі: «Гэта ж яна дала мне першапачатковае выхаванне, яна і яе добрыя людзі, яна і яе своеасаблівая культура, пра якую гаворыцца, як пра культуру прыгожую, таму што яна праўдзівая, натуральная, народная».

Змешчаныя матэрыялы аб сучасным жыцці былой Заходняй Беларусі адкрывае даклад А. І. Ульяновіча «Дасягненні працоўных Гродзенскай вобласці ў развіцці эканомікі і культуры за 30 гадоў».

Шмат цікавага ў дакладах М. В. Васілёнка, В. І. Архіпава, І. А. Царука, В. А. Нядзельскага, С. І. Наркевіча і інш.

Гэта вельмі карыснае выданне дае манаграфічнае ўяўленне аб мінулым і цяперашнім заходняй часткі Беларусі.

Сакрат Яновіч

ТРЫБУНА чытачоў

ДЗІЎНА

Ужо некалькі месяцаў на шляху Дубічы Царкоўныя — Бельск ходзіць аўтобус. Жыхарам вёсак Дубічы Царкоўныя, Рудка, Тафілаўцы, Рудуты, Орля зручна цяпер даставацца ў горад. На жаль, у святочныя дні (нядзелі) аўтобус не курсуе на гэтым шляху. Людзі злуюцца, бо і ў нядзелю патрэбны аўтобус. Нават у нядзелю было б больш пасажыраў, чым у будні дзень.

Дзіўна зрабілі: як ужо свята, дык трэба дома сядзець, на печы!

М. Панфілюк

ОЙ, ТАПОЛЯ, ТАПОЛЕЧКА...

«Ой, рабіна, рабіначка...» — славіцца гэта дрэва ў вядомай песні. Рабінамі і была год сем таму назад высаджаная вуліца ў Кнышэвічах (Сакольскі павет). Дрэвак не засцерагалі ад знішчэння (ад людзей-шкоднікаў і ад быдла) і яны на працягу двух год прапалі. Потым пасадзілі ліпкі. Спаткала іх тая самая доля. Цяпер (нядаўна) былі пасаджаны таполі (50 штук). І зноў дрэўцы не забяспечаны. Колькі іх застанецца праз год? А. С.

ВОСЕНЬ

Кароткія дзянёчкі
Халодныя вятры
Жоўтыя лісточкі
Пустыя сады
— Гэта восень
Поўныя засекі
Голыя пасекі
Чорныя палі
Поўны луг вады
— Гэта восень.
На дарозе балота
У полі галота
Зімныя вятры
Першыя маразы
— Гэта восень.

Валя Аніщук,
Гайнаўка

ВОСЕНЬ

Сонца не грэе так ярка,
Як бывала ўлетку.
Кожны дзень яно ўсё
Ніжэй і ніжэй ходзіць па небе.

Неба часцей і часцей
Засцілаецца чорнымі хмарамі.
Дробны дождж сеецца,
Як скрозь сіта.

Кончыліся нашы гульні
Каля светлай рэчкі,
І на жоўценькім пясочку,
І ў зялёным лясочку.

Гэта восень поўнай сілай
Над прасторамі ўстае.
Як яна не падобна
Да цёплага лета!

Васілюк Ірэна,
Бельск

Кансультацыя ЮРЫСТА

ПЫТАННЕ: У маі гэтага года суд размежаваў зямлю маю і суседа. Пры гэтым палоска зямлі, якой карыстаўся дагэтуль сусед, прыпала мне. Сусед надалей карыстаецца з гэтай паласы, а судовы выканаўца адмаўляецца ад выканання рашэння суда, спасылаючыся на тое, што сусед звярнуўся да прэзідыума павятовай рады нарадовай, каб прызналі яму ўласнасць на аснове новых зямельных законаў. У часе судовай справы аб гэтым не было мовы. Ці магу я патрабаваць выканання правамоцнага рашэння суда аб размежаванні?

АДКАЗ: Паводле закону з 26.Х.1971 аб урэгуляванні ўласнасці сельскіх гаспадарак, не могуць быць выканаіы рашэнні суда, якія былі выданы перад уваходам у жыццё закону, калі паводле закону ўласнасць прыпадае іншаму, чым у рашэнні суда. У гэтым выпадку выкананне правамоцнага рашэння спыняецца да часу вырашэння справы ўласнасці прэзідыумам павятовай рады нарадовай. У пададзеным выпадку рашэнне суда было выдадзена пасля ўваходу ў жыццё закону з 26.Х. 1971 г. Рашэнне суда ў гэтым выпадку павінна быць выканана. Судовы выканаўца не мае ніякіх асноў адмаўляцца ад яго выканання.

ШКОЛА Ў МОРЫ

У падставовай школе ў Моры працуюць розныя арганізацыі. Найбольшая — Саюз польскага гарцэрства. Згуртоўвае ён 75% вучняў V—VIII класаў. «Зухі» гуртуюць вучняў I—IV класаў. Працуюць у школе таксама гурткі зацікаўлення: паланістычны, матэматычны і танцавальна-харавы.

Ад 1.ХІ.72 г. у школе наладжана дакармліванне ў рамках акцыі «Шклянка гарачага малака». Малако п'юць усе вучні.

Школа ўжо традыцыйна арганізуе курсы асветы для дарослых і з'яўляецца цэнтрам культурнага жыцця вёскі. Урачыстасці, якія тут наладжваюцца з розных нагод, прыцягваюць у школу амаль усіх жыхароў Мора і Крывяціч. Цяпер школа рыхтуе вечарынку, прысвечаную 50-годдзю СССР.

У кожную сераду ў школе адбываюцца кінасеансы. Школа добра абсталявана і прыемна выглядае. Шматгадовым дырэктарам яе з'яўляецца Юзэф Зінкевіч. У дакармліванні памагае бацькоўскі камітэт, які ўзначальвае Мікалай Дружба. *Зямляк*

Няслаўная хроніка

■ 19.ХІ.72 г. у Трасцяніцы (Гайнаўскі павет) згарэў хлеў Івана Андрэюка. Прычынай пажару была дрэнная электраўстаноўка. Страты каля 1.500 зл.

■ 19.ХІ.72 г. на шашы Гайнаўка — Белавежа «Цітроэн» французкага турыста Жака Кадэля (35 год) паслізнуўся на павароце і стукнуўся з «Варшавай» Мікалая Сулімы з Гайнаўкі. У выніку гэтага машыны пашкоджаны на суму амаль 15.000 зл.

Дарагое «Сэрцайка!»

Выйшла я замуж немаладая, калі мне было 34 гады, за хлопца малодшага ад мяне на 12 год. Спадабаўся ён мне вельмі. Прызнаюся, крыху баялася той розніцы веку, нават гаварыла яму аб гэтым. Але ён і слухаць гэтага не хацеў. Гаварыў, што вельмі мяне кахае і толькі я магу быць яго жонкай. Мы ажаніліся. Пражылі разам ужо 9 год. Пражылі, можна сказаць, ідэальна. Маем двое дзяцей. Год таму назад узялі мы на кватэру маладую дзяўчыну. Прыгожая, сімпатычная дзяўчына. Праз нейкі час заўважыла я, што мой муж цікавіцца ёю, што яна яму падабаецца. Прыкра мне стала. Цярпела, але па сабе гэтага не паказала, і муж па мне нічога не заўважыў. Мае адносіны да яго, як і да дзяўчыны, таксама не змяніліся. Не гавару нічога, бо баюся, каб не сапсаваць нашай сям'і. Ну і не ў стане працэнтах я пэўна была, што мае падазрэнні якраз праўдзівыя. Але нядаўна паехала тэтая дзяўчына ў дэлегацыю на тыдзень. І тут усё мне стала ясна. Муж зусім змяніўся. Амаль не адзываецца да мяне, як кажуць, толькі службова. Ходзіць сумны, задумлівы. Баюся, што нашае, дагэтуль шчаслівае жыццё з-за гэтай дзяўчыны можа знішчыцца. Не ведаю, што рабіць, як ратаваць наша сямейнае шчасце? Ці сказаць мужу ўсё, што думаю? Ці выгарнуць усё дзяўчыне?

Парай, Сэрцайка.

Ніна з Б.

Ніна! На маю думку, ні адно, ні другое. Відавочна, муж закахаўся ў дзяўчыну, і тое, што ты яму аб гэтым скажаш, не дапаможа табе. Сказаць дзяўчыне? Таксама не раю. Мо яна ў гэтым нічога не вінавата і будзе ёй прыкра. Абавязкова трэба пазбыцца дзяўчыны, але далікатна. Скажы, напрыклад, хай шукае сабе іншай кватэры, бо дзеці растуць і самім месца больш трэба, ці прыдумай што іншае. Пройдзе нейкі час, і, думаю, муж забудзе аб ёй, як кажуць, «час гоіць раны», а ваша сямейнае жыццё надалей будзе шчаслівым,

чаго шчыра жадае табе
Сэрцайка

Мілейчыцы. У гэтым будынку знаходзіцца святліца, бібліятэка і памяшканне сямяціцкага аддзела БГКТ. *Фота Я. Цялушэцкага*

ПАДРЫХТОЎКА КОРМУ

Грамадскі заатэхнік Міхал Страчэўскі даставіў у Грэдалі з гуртковай базы ў Пасынках машыну да выпарвання бульбы. Пяць гаспадароў выпарылі каля 25 тонаў бульбы. Выпарванне бульбы з'яўляецца добрым спосабам падрыхтоўкі на зіму корму для жывёлы. Не ўсе гаспадары маюць адпаведныя памяшканні для перахоўвання выпаранай бульбы і выпарваюць бульбу ў парніках.

Наглядальнік

АДНЫМ ДОБРА, А ДРУГІМ НААДВАРОТ

Каб забяспечыць машыны, сельгасгуртох у Крывяцічах абсталяваў спецыяльны пляц, які абгарадзіў жалезнай сеткай. Справа ў тым, што гэты пляц для стаянкі машын уладкаваны на спартыўнай пляцоўцы гуртка ЛЗС, які існуе ў Крывячічах. Прыкрая гэта справа, таму што самі сяляне Крывяціч адабралі ў сваіх дзяцей месца для іграў, для правядзення вольнага часу. Варта было над гэтым задумацца, а пляц для стаянкі машын уладкаваць, напрыклад, пры паспулдзельчай абору, якая стаіць за сялом. Чаму аднак крывяціцкая моладзь «спала» і не дабівалася свайго ў павятовым аддзеле ЛЗС у Бельску, чаму людзі старэйшыя знішчылі месца адпачынку сваіх дзяцей?

Ваня Кірызюк

ЦІ ТАК ПАВІННА БЫЦЬ?

Дыспазітарам сельгасгуртка ў Багнюках (Беластоцкі павет) з'яўляецца В. Бойка. Як толькі заняў гэтую пасаду, гурток быў ідэалам, быў парадак на кожным кроку. Але так было вельмі нядоўга. Цяпер балаган выцісную ўсё, што было добрае. Каб зрабіць заказ на выкананне нейкай працы, трэба страціць прынамсі тыдзень. А калі дыспазітар і прымае заказ, дык з ажыццяўленнем яго не спяшаецца.

У суседніх Рыбаках жыве некалькі самотных гаспадароў. Здавалася б, такія павінны мець першынства, бо ў іх не хапае рабочых рук. А ім усё аформіл у канцы, калі збожжа пачарнела на сонцы, а зёрны высыпаліся з калоссяў. А вялікія сем'і былі «залатвяны» ў першую чаргу.

Адным словам, не хапае моцнай рукі і разумнай галавы, каб у Багнюкі вярнуліся ранейшыя, добрыя часы. Дыспазітар тлумачыцца, што трактарысты абыякава адносяцца да яго ўказанняў. Дзе ж тады дысцыпліна працы?

Восенню мая маці пайшла да дыспазітара па трактар. Трэба было поле араць, гной быў растрэсены. Дыспазітар паабяцаў прыслаць. Але, як заўсёды, не выканаў абяцанага. Мінулі тры дні, трактара не было, а сонца так апрацавала гной, што той ламаўся. Дык маці пайшла зноў у Багнюкі. Дыспазітар ледзь вачыма глядзеў. Сказаў ён: «У цябе сын, дык запражы яго і ары». Маці заявіла, што будзе скардзіцца ў ПЗКР. Дыспазітар сказаў, што г... гэта яго абыходзіць, бо там сядзяць яго сябры.

Урэшце прыехалі трактары, зааралі. Поле выглядала, бы па ракетным нападзенні. Скібы тырчэлі па калена. Два дні хадзілі мы на поле з лапатамі і матыкамі і завальвалі іх.

Ці так павінна быць? Гэтае пытанне ставяць паціху многія гаспадары, але ўголас баяцца. Каб не абразіць дыспазітара. Бо потым увогуле не прыедзе і ад пачатку трэба будзе здабываць яго давер. Дык як быць?

М. Лаўрэшук, Бандары.

Яўгень Андрэюк, Рыбалы. Выясненне адносна «Закаханага хлопца» нас задаволіла. Наша меркаванне зыходзіла з факту, што верш быў, па сутнасці, ананімны. Псеўданім нічога нам не гаварыў аб аўтары. Таму і рашэнне было: раз ананім, то дарога яму ананімная. Выбачайце, адправілі ў кошык. «Люблю ўсіх» надрукуем.

КІНО

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Кляшчэлі
„Czekam w Monte Carlo" (polski), 12—13. „Zaproszona" (franc.), 14—15. „Agent Nr 1" (polski), 16—17.

Нараўка
„Przygody misia Yogi" (USA), „Przystań" (polski), 13—17.

Нарва
„Zbrodnia i kara" (radz.), „Jutro na orbitę" (radz.), 13—17.

Чыжы
„Orzeł w klatce" (jugosł.), „Oczyma przyjaciół" (polski), 13—17.

Дубічы Царкоўныя
„Przyjęcie" (rumuński), „Aleksander Newski" (radz.), 13—17.

Арэшкава
„Rycerz szklanego ekranu" (węgierski), „Horyzont" (węgierski), 16—17.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі
„Podróż za jeden uśmiech" (polski), „Jestem niewiernym mężem" (franc.), 13—17.

Орля
„Tylko jeden telefon" (węgierski), „Królowa stacji benzynowej" (radz.), 13—17.

Райск
„Akcja Brutus" (polski), „Narkotyk" (franc.), 13—17.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Крынкі
„Zosia" (radz.), 12—13. „Czarownica z bagien" (radz.), 14—15. „Zaraza" (polski), 16—17.

Шудзялава
„Pożądanie zwane Anadą" (czeski), „Wydra pana Grahama" (angl.), 13—17.

Янаў
„Lecą żurawie" (radz.), 13—17.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Нурэц
„Hugo i Józefina" (szwedzki), 12—13. „Pociąg na tyły" (radz.), 14—15. „Czym mogę służyć" (angl.), 16—17.

Мельнік
„Koledzy" (radz.), 12—13. „Dawid Copperfield" (angl.), 14—15. „Jaskółki" (węgierski),16—17.

Мілейчыцы
„Wielka miłość" (franc.), 12—13. „Gniewna podróż" (bułg.), 14—15 „Ktoś za drzwiami" (franc.), 16—17

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Сухаволя
„Agent Nr 1" (polski), „Kochany drapieżnik" (radz.), 13—17.

Новы Двор
„Kupujemy wóz strażacki" (NRD), „Orzeł w klatce" (jugosł.) 13—17.

Ніва

Organ Zarządu Głównego Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Telefony: red. naczelny 2-10-33, centrala 2-32-41 do 45. Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2,40 zł, kwartalnie — 7,20 zł, półrocznie — 14,40 zł, rocznie — 28,80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23. Nr konta PKO 1-6-100024. Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23.

BZGraf. Nakład 6.913 T-3

Дрэсіроўшчык

Усё пачалося з таго, што я купіў невялічкую брашуру «Як дрэсіраваць сабаку». Мой Трэзор перасяліўся са сваёй будкі ў хату. Я варыў яму страву па рэцэптах, указаных у брашуры, мыў у цёплай вадзе, вадзіў увечары на прагулку і, вядома, дрэсіраваў.

Але ўсе тыя нумары, што былі апісаны ў кнізе, мяне не задавальнялі. Хацелася навучыць сабаку чаму-небудзь незвычайнаму. І тут дапамог выпадак.

Неяк наведаўся да мяне сусед Іван. Пагутарылі мы з паўгадзіны. Рашыў пачаставаць госця. Хуценька палез пад ложак за кошыкам з гарэлкай. І раптам мне цюкнула думка... А што, калі?..

Карацей кажучы, праз некаторы час, варта толькі было каму-небудзь з сяброў прыйсці да мяне ў хату, як Трэзор куляй кідаўся пад ложак і выцягваў кошык. Усе смяяліся і казалі, што такому нумару могуць пазайздросціць і ў цырку.

Аднойчы да нас у хату завітаў наш участковы Макар Пятровіч.

— Нехта ў вашым канцы вёскі самагонку варыць. Мо ведаеш хто?

— Ды што вы, таварыш міліцыянер, адкуль мне...

Не паспеў дагаварыць, як з-пад ложка паказаўся Трэзор, цягнучы за сабой кошык з бутэлькамі...

Калі зараз гавораць, што сабака сябар чалавека, я ўспамінаю гэты выпадак і горка ўздыхаю...

Мікола Рудкоўскі

Спецыяльна для аматараў футбола.

НІЎКА

— Навошта ты накіраваў да мяне пісьмо, калі мог пазваніць па тэлефоне!

Сатырычныя мініяцюры

РАПТОЎНАЯ ЗМЕНА

Малых ён пеўнікаў усіх
Дзяўбаў як мог. Напэўна,
Ён быў дужэй за ўсіх за іх.
Ды раптам сцішыўся, прыціх
Перад сапраўдным Пеўнем.

ДА ЧАСУ

Хоць планы не выконваў зроду,
А прэміі атрымліваў заўсёды,
Бо на прыпісکі быў ён зухаваты.
Ды кажуць: збан да часу
носіць ваду —
Цяпер не атрымоўвае й зарплаты.

ЗДРАДЛІВЫ ЛЁС

— Тым трэба жыць,
Што набяжыць,
Не перайначваць лёсу:
Вяры, дзе дрэнна што ляжыць,
У разявак з-пад носу.
І без разбору браў і нёс —
Ці мала там, ці многа.
Нарэшце, здрадзіў яму лёс —
Яго ўзялі самога.

Уладзімір Правасуд

Талаваломка

Гэты квадрат разбіць на 16 малых квадратаў, вышыні якіх назначаны лікамі ад 1 да 25. Злучаючы простымі ліміямі па 4 лікі, нарысуйце 6 геаметрычных фігур: 2 трапецыі, 2 паралелаграмы, 1 квадрат і 1 ромб, у якіх сума лікаў чатырох вуглоў павінна складаці 52. Лік 13 у сярэдзіне квадрата не ўлічваецца.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25

Адказ на заданне з папярэдняга нумара: ІІ. (У кожным радзе трэці лік з'яўляецца сумай палавіны першага ліку з падвоеным другім).

НУМАР

Вельмі высокі кліент уваходзіць у таварны дом і прымервае абутак. Усе нумары аказваюцца яму надта маленькімі. Урэшце прыносяць туфлі 15-га размеру.

— І гэты нумар малы.

Тады прадаўшчык сумна гаворыць:

— Выбачайце, але пасля 15-га нумара ўжо пачынаюцца чамаданы.

У РАІ

Адам і Ева гуляюць па раі. Ева пытае:

— Ты кахаеш мяне, Адамчык?

— А каго ж яшчэ? — уздыхае Адам.

СКАЗАЛІ

Доктар: Не адкрывайце так шырока рот!

Хворы: Вы ж сказалі, што ўвядзеце шчыпцы ў сярэдзіну.

Доктар: Але я сам застануся тут.

ХТО КАГО ПАКАРАЎ?

— Чаму ты сёння так позна са школы вярнуўся? — пытаецца маці ў сына. — Відаць, зноў настаўніца цябе пасля ўрокаў пакінула?

— Не, гэта я настаўніцу пасля ўрокаў пакінуў. Яна сказала, што калі б не я, яна даўно дадому б пайшла.

ВІНАВАТАЯ

— Дарагая, ты не памятаеш, куды я дзеў мае акуляры?

— Не памятаю.

— Вось так вы, жанчыны, ніколі нічога не памятаеце.

— Як вы правялі тыдзень?

КУРЭЦ

Габравец пазычыў адзін леў. Чалавек, які даў яму гэты леў, праз некаторы час стаў прыходзіць да габраўца з надзеяй, што атрымае доўг. Кожны раз габравец частаваў яго цыгарэтай. Прайшоў дзень, другі, трэці... Аднойчы габравец выцягнуў пачак, зірнуў у яго і сказаў: Хопіць! Ты ўжо выкурыў свой леў...

НАВЁЎ ПАРАДАК

— Чаго ў цябе шышка на лобе?

— Ды гэта адзін тып перада мною ў чаргу пхаўся.

— І ніхто вас не разбараніў?

— Дык там больш і не было нікога...

ДЗЕ ПОЎДЗЕНЬ

Мясцовы жыхар да паляўнічага:

— Грамадзянін, некалькі кіламетраў на поўнач я бачыў у чароце цэлае стада дзікаў.

— А дзе тут поўдзень? — хуценька спытаў паляўнічы.

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Тамары Галабурды, Ірэны Здаиоўскай, Галіны Янкоўскай з Альхоўкі Гайнаўскага павету, Жэні Мароз і Валі Кірылюк з Гайнаўкі змяшчаем:

NIE ZAPOMNISZ NIGDY

**W poniedziałek powiedziałem,
że się w tobie zakochałem
choć o tobie nie wiedziałem prawie nic.
Nie wierzyłaś mi z początku,
ale gdzieś około piątku
wszystko było już w porządku, co tu kryć.**

**Przesłoniłaś mi pół świata,
byłaś mi królową lata kilka dni,
zaszumiało w głowach lato,
przewróciło w płatkach kwiatom.
Kto ponosi winę za to?
Ty, ty, tylko ty!**

**Nie zapomnisz nigdy,
nie zapomnisz nigdy
tamtych dni,
będziesz, moja miła,
nieraz o nich śniła
aż po świt.**

**Nie zapomnisz nigdy,
nie zapomnisz nigdy
tamtych miejsc.
Będziesz, moja piękna,
myślą do nich biegła,
nie zapomnisz mnie.**

**Szybko biegną dni przed siebie,
wiatr wciąż chmury gna po niebie,
a ja znów o tobie nie wiem prawie nic.
Za oknami wciąż to samo,
ktoś powiedział mi dziś rano,
że widziano ciebie samą, przykro mi.**

**Nasze lato się skończyło,
wczoraj mżyło, dzisiaj mżyło, idzie niż.
Na ekranie moich wspomnień
nie ma ciebie już koło mnie,
ale kto miał nie zapomnieć,
ty, ty, tylko ty!**

Nie zapomnisz nigdy...

Сямейная размова.

УЖО ПААБЯЦАЛА

Пайшлі неяк двое аднавяскоўцаў у горад на заробкі. Адзін з іх захварэў і памёр. Прыехаў другі дамоў, расказаў жонцы сябра пра смерць яе мужа, а яна — давай галасіць. Супакойвае яе той:

— Ды ты не плач, нейк яно будзе. Ды ўрэшце, як ужо так цяжка адной, дык выходзь замуж за мяне...

А тая жанчына скрозь слёзы адказвае:

— Позна, мілы, позна, я ўжо іншаму паабяцала...

Курёзы

ЗА ШЧАСЛІВУЮ СЯМ'Ю

Берлін. У гарадку Ашэрслебен (акруга Гале) на грамадскіх асновах дзейнічае «школа для ўступаючых у шлюб». Будучы муж і жонка могуць тут атрымаць кваліфікаваную параду ўрачоў, спецыялістаў па культуры быту і дамаводству. У школе чытаюцца лекцыі, праводзяцца дыспуты, абмяркоўваюцца навукова-папулярныя фільмы.

У КАЛЕКЦЫІ — СВІСТКІ

Сафія. У жыхара Вялікатырнаўскай акругі Балгарыі І. Караіванава адна з самых незвычайных у свеце калекцый. У яе ўваходзяць розныя свісткі і сірэны з многіх краін. Характэрна, што гаспадар калекцыі беспамылкова адрознівае «голас» кожнага свістка.

У ІХ ЯШЧЭ КАМЕННЫ ВЕК

У цяжкадаступнай горнай мясцовасці на беразе возера Себу выяўлена маленькае племя, якое, як сцвярджаюць вучоныя, жыве ў каменным веку.

Себу знаходзіцца за тысячу кіламетраў ад сталіцы Філіпін. Племя манубас сотнямі гадоў было адрэзана ад навакольнага свету непраходнымі джунглямі і жыло сваім самабытным жыццём.

Цяпер племя манубас налічвае не больш чым 60 чалавек. Яно не ведае сельскай гаспадаркі і жыве збіральніцтвам. Манубасы вельмі дружалюбныя і таварыскія. Адзенне жыхары племя не носяць, толькі ў некаторых можна ўбачыць набедраныя павязкі.

Асноўная ежа племя — мяккі асяродак пальм, маладыя пабегі бамбука і плады ратангавай пальмы. Манубасы робяць майстэрскія пасткі для дзікіх свіней, ланяў, малп, пацукоў, ловяць сілкамі дзікіх птушак.

Барацьба з перагібамі заставаецца барацьбой... з перагібамі.